

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5/1.
Telefon šte. 73, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Insatratni oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštne čk. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.247.

Poslanik dr. Otokar Rybař

BEograd, 12. januarja. p. No-
voj ob 7. je umrl poslanik dr.
Otokar Rybař v 62. letu svoje sta-
rosti.

Zalostno vest smo prejeli sinoči iz Beograda. Poslanik dr. Rybař je podlegel zavrati bolezni. Njegova smrt je velika izguba za narod in državo. Rybařovo ime je neločljivo vezano s probujenjem in povzdigom našega ljudstva v Primorju, katerega »advokat« v najplemenitejšem smislu te besede je bil v nekdanjih avstrijskih časih in katerega tragika mu je po zlomu Avstrije zagremla marsikatero uro. Usoda je nadarjenemu in vestnemu možu, sijajnemu pravniku določila potem, ko je izgledalo, da je uničila vse njegovo dosedanje delo, nove, po njihovi važnosti in dalekosežnosti še pomembnejše naloge: iz slovenskega politika je dr. Rybař postal jugoslovanski državnik. Kot član naše mirovne delegacije je poleg pokojnega Žolgerja reševal zlasti pravne zadeve ter posebej še posvečal svojo pažnjo ureditvi jugoslovansko-italijanskih vprašanj. V Parizu si je pridobil ogromna izkustva in postal je eden najboljših, če ne najboljši naš poznavalec zamotanih jurističnih kompleksov, ki so v zvezi z mirovnimi pogodbami. Po sklenitvi miru mu je bil povratek v njegovo staro domovino, v njegov ljubljani Trst onemogočen, a nova Jugoslavija je v polni meri potrebovala njegovo dragoceno moč in pri nešteti poznejših pogodbenih pogajanjih je bil doktor Rybař delegat ali strokovnjak naše države, ki ga je končno pritegnila v svojo stalno službo. Dr. Rybař je bil imenovan za pooblaščenega ministra in poslanika ter je prevzel v zunanjem ministrstvu vodstvo enega najvažnejših njegovih oddelkov, oddelka za mednarodne pogodbe. Ta svoj resort je obvladal z naravnost suvereno popolnostjo in ustvaril si je s svojim znanjem, s treznostjo svoje sodbe, s požrtvovalnostjo svojega dela pozicijo, kakršna je redka. Slovenci smo smeli biti ponosni na tega svojega očjega rojaka, ki si je v kratkih letih stekel sloves enega najboljših strokovnjakov težke diplomatske službe, kar jih je imela Jugoslavija. Osebnost prijazen in simpatičen je pokojni dr. Rybař živel v celi jugoslovanski javnosti nedeljen ugled in splošno spoštovanje. Njegovo ime ostane za vedno spojeno z našo preteklostjo slovenskega dela našega naroda, a svetilo se bo tudi za vedno med onimi odličnimi možmi, ki so požrtvovalno gradili temelje mednarodne veljave naše domovine.

Ves slovenski rod oplakuje svojega velikega sina in Jugoslavija žaluje za enim svojih najboljših. Ime dr. Otokarja Rybařa ostane neizbrisno zapisano v srcih hvalnega naroda. Slava njegovega spomina!

Iz dr. Rybařevega življenja

Dr. Otokar Rybař je bil rojen v Postojni dne 12. septembra 1865. Oče Jan Rybař je bil čeh rodem iz Prage, po poklicu inženjer, mati Emilija roj. Mahorič, Slovenka iz Matuvana pri Divači. Starši so se l. 1869. preselili na Dunaj. Tam je Otokar obiskoval ljudsko šolo, gimnazijo in univerzo. Za časa vseučiliških študij je bil član in odbornik akad. društva »Slovenija«, »Slovenskega pevskega društva« in »Českega Sokola«.

Po dovršenih izpitih je mladi dr. Rybař dne 3. maja 1888 vstopil kot pravni praktikant na delo v sodišču v Trstu. Vleklo ga je v domovino in v boj za Slovenstvo na Jadranski obali. Pridno se je udeleževal društvenega življenja kot odbornik pri Slovenski čitalnici in pri tržaškem Sokolu ter pisal v »Edinost«. Na zahtevo istrskih rodoljubov je šel l. 1890. kot odvetniški koncipient k dr. Dukiču, odvetniku in županu v Pazinu ter deloval podglavarju istrskega. V Istri se je vodilno udeleževal narodnih bojov.

L. 1892. je vstopil v pisarno odvetnika dr. Osvartaga v Sežani, kjer je ostal do l. 1895. Tu je bil izvoljen v občinski svet in goriška narodna stranka ga je kandidirala

v deželni zbor. Podlegel je vladnim mahinacijam. Po položnem odvetniškem izpitu se je dr. Rybař še isto leto naselil kot tretji slovenski odvetnik v Trstu. Tam je bil takoj izvoljen v odbor političnega društva »Edinost«, »Slov. čitalnice« in »Tržaškega Sokola«. V teku let je v treh društvi zasedel predsedniško mesto. Tudi v odbor »Tržaške posojilnice in hranilnice«, za političnim društvom za razvoj Slovenstva v Trstu najvažnejšega društva, je bil izvoljen že v začetku l. 1896. V vseh teh odborih, izvemši »Slovensko čitalnico«, ki ga je po odločitvi predsedstva izvolila za svojega častnega člana, je ostal in deloval do svojega odhoda iz Trsta.

Drugo leto po Rybařevem prihodu v Trst je začelo med tržaškimi Slovenci pod vodstvom pokojnega Matka Mandlića in dr. Gustava Gregorina živahno politično gibanje. Slovenci so si osvojili okoliščanske občinske mandate in l. 1900 je prišel tudi dr. Rybař v tržaški občinski svet, katerega član je ostal do prevrata. L. 1901. je nastopil kot državnozborski kandidat za V. kurijo (ves Trst in okolice) ter je prišel za laškimi kandidatom v ožje volitve. Ni bil sicer izvoljen, toda številni nastop tudi v mestu je pokazal Lahom naraščajočo moč Slovencev.

Na podlagi novega volilnega reda (splošna volilna pravica) je bil dr. Rybař l. 1907. izvoljen za državnega poslanca v V. tržaškem volilnem okraju in je od takrat do prevrata zasedel tržaške Slovence v dunajskem parlamentu. Tam se je predvsem zavzemal za naše šolstvo. Sodeloval je tudi v različnih odsekih, zlasti v justičnem (justično zakonodajstvo) in v odseku za državne nameštence.

Doma je bil pokojni v vso vnujo pri gospodarstvem in organizatornem delu. Ustanovil je m. dr. društveno pupilarno varno »Splošno hranilnico«, in stavbinsko združenje »Naš dom« za zidanje malih stanovanj. V družbi z narodnimi delavci je ustanovil »Narodno delavsko organizacijo«, v kateri je do vojne sodeloval kot član odbora, oziroma nadzornik. Skozi dolgo vrsto let do leta 1919. je bil prvi podpredstojatelj Slovenske šolske zveze in nekaj časa tudi odbornik Slovenskega Sokolskega Saveza.

Neposredno pred laško vojno napovedjo je bil dr. Rybař vpoklican pod orožje. Kljub njegovim 50. letom so ga takoj poslali na fronto in, zamenjajoč ga z bivšim ljubljanskim županom Hribarjem, celo v strelski jarek na Javorčič nad Bovecem caul einen interesanten Posten, kakor se je glasilo povelje, dano njegovemu brigadirju. Tam je obolel, nakar so ga premeščali v razne garnizije.

Sele sklicanje državnega zbora ga je po dveh letih osvobodilo vojaške službe. V parlamentu je potem sodeloval pri sestavljanju majniške deklaracije.

Ob prevratu je bil dr. Rybař predsednik tržaškega Narodnega sveta, in potem član zagrebškega Narodnega Veća, v katerem se je udeležil odločilnih sej dne 23. in 24. novembra 1918. Nasproti nekim pomislekom s hrvatske strani se je takrat dr. Rybař oglašal za besedo in izjavil, da se ne bo pri Srbov in erbske hegemonije, pač pa tujev in suženjstva pod tuji; da bi zato za svojo osebo sprejel tudi srbsko ime za celo državo in za ves narod, vsekakor pa da priporoča čim hitrejšo ujedinjenje.

V decembru 1918 je bil določen za delegata na pariški mirovni konferenci ter je ostal v Parizu do julija 1920. Fašisti so mu v Trstu razdejali pisarno in vsa Rybařeva rodbina je morala zapustiti svojo ožjo domovino. Naselila se je na Bledu, dr. Rybař sam pa se je vpisal za odvetnika v Ljubljani.

Marca meseca l. 1921. ga je kraljeva vlada imenovala za prvega delegata na rimski konferenci in meseca oktobra na portoroški konferenci, katerih obeh se je potem udeležil.

L. 1922. je bil dr. Rybař definitivno prevzet v državno službo. Dobil je naslov pooblaščenega ministra in poslanika ter je stopil na čelo oddelka za mednarodne pogodbe. Kot tak je sodeloval tudi pri skoraj vseh novejših mednarodnih pogodbah naše države. Dr. Rybař je svoj važni oddelk vrnoro organiziral. Njegovo profumirno znanje materije, njegova odlična pravniška sposobnost, njegova neutrudljiva delavnost so mu ustvarile izredno pozicijo v ministrstvu, ki zamj skoraj nima naslednika.

Pokojni dr. Rybař je živel v najbrežnejšem zakonu s svojo gospo Inko, hčerko iz ugledne istrske narodne rodbine Kostelčev, ki mu je porodila šestero otrok. Najstarejši sin dr. Vladimir se je posvetil diplomatski karijeri ter je sedaj tajnik našega poslaništva v Parizu.

Zadnje ure poslanika Rybařa

Pokopan bo na državne stroške.

Beograd, 12. januarja. p. Bolezen dr. Rybařa se je sinoči kritično obrnila. Bolnik je izgubil zavest in ponoči je nastopila agonija, ki je trajala ves dan. Zastrupljenje krvi, ki se je pridružil pljučnici, je postalo usodopolno. Okoli smrtne postelje je bila zbrana rodbina in zvečer ob 7. je dr. Rybař v rokah svoje hčerke in svojega sina Vladimira mirno izdihnil.

V Beogradu se je vest o njegovi smrti bliskovito raznesla ter je vzbudila splošno obžalovanje. V ministrstvu zunanjih del izjavljajo, da je smrt poslanika Rybařa neprecenljiva izguba. Kot človek in uradni-strokovnjak je užival pokojni neomejeno spoštovanje. Ž njim se je pod- eden od stebrov našega zunanjega resorta.

Minister zunanjih del je predložil vladi, da se pogreb dr. Rybařa vrši na državne stroške. Pogreb bo najbrž v petek.

Kralj in kraljica v Topoli

Beograd, 12. januarja. p. Danes popoldne ob 13.15 sta se kralj in kraljica odpeljala v Topolo, kjer ostaneta nekoliko dni na odmoru.

Potovanje naše parlamentarne delegacije v Prago

Beograd, 12. januarja. p. Koncem tekočega meseca bo odpotovala v Prago naša parlamentarna delegacija, ki bo obstojala iz 20 poslancev vseh strank in ki se bo s slično delegacijo češkoslovaškega parlamenta bavila z vprašanji gospodarskega in kulturnega zblizanja med nami in Čehi, kakor je bilo to sklenjeno na slavnostni skupni seji naših in češkoslovaških parlamentarcev v Beogradu. O tem se je danes zvečer razpravljalo na dolgi konferenci predsednika Narodne skupščine Marka Trifkovića s češkoslovaškim poslanikom g. Šebo.

Radikalni teror v Bosni

Pričeli so že zapirati poslance.

Beograd, 12. januarja. p. Danes je dospel v Beograd telegram, da je orožniška patrulja blizu Zvonika aretirala muslimanskega poslanca Husejina Čumavića ter nekatere v njegovi družbi se nahajajoče prvake njegove stranke in kandidate za oblastne volitve. Aretrani so bili po izrecni naredbi srezkega poglavarja. Pozneje je bil poslanec Čumović izpuščen. Čim je ta brzolavka dospela v Beograd, je imel demokratski klub sejo, s katere je poslal pismen protest predsedniku Narodne skupščine proti kršitvi poslaniške imunite. Marko Trifković je protestiral pri ministru za notranje stvari, ki je odredil preiskavo.

Nadaljevanje Radićevih neuspehov v Dalmaciji

Spit, 12. januarja. n. Danes zjutraj je Stjepan Radić s posebnim državnim pismom finančne oblasti odpotoval v Komljo. Tu se je sestal s Pavlom Radićem. Z njim je potoval tudi minister Kraljač. V Komlji so Radića pričakali hrvatski Sokoli in kakih 20 pristavev. Pri sprejemu je bilo tudi večje število nasprotnikov, ki so klicali: Živel kralj, živeča Jugoslavija, živel Pribečević, dole Stjepan Radić! S pomočjo velike orožniške asistencije je Radić mogel imeti zborovanje, dasi se je vršilo zelo burno. Pri odhodu je bil Radić izžvižgan.

Nemški Kulturbund zopet dovoljen

Beograd, 12. januarja. p. Danes je minister za notranje stvari Boža Maksimović podpisal rešitev št. 654. s katero se vsem krajevnim organizacijam nemškega Kulturbunda dovoljuje nadaljevanje delovanja. Kakor je znano, je bilo delo Kulturbunda zabranjeno meseca aprila 1924. Rešitev ministra za notranje stvari je koncesija Nemcem za volilni sporazum, ki so ga sklenili z radikali v Vojvodini.

Grof Sforza aretiran!

Rim, 12. januarja. (pa.) Bivši zunanji minister Sforza, ki se je hotel odpeljati v Pariz, je bil davi v Turinu aretiran v vlaku. (Graf Sforza je živel zadnje čase kot emigrant v Parizu. Ured.)

Vladna kriza v Nemčiji

Berlin, 12. januarja. (be.) Ves dan ni bilo pogajanj za sestavo nove vlade, ker hočejo splošno počakati na sejo parlamentarne frakcije centurama.

Dr. Curtius je imel opoldne zgolj informativne razgovore z zastopniki vseh zvez strokovnih organizacij, ki so v glavnem zahtevale takojšnje podaljšanje zasilnega zakona o delovnem času, ki zagotavlja osemurni delovnik. Dr. Curtius namerava sprejeti tudi zastopnike državne zveze nemške industrije, da se morejo izjaviti o zahtevah strokovnih organizacij.

Berlin, 12. januarja. (be.) Kakor se naknadno čuje, je dr. Curtius izjavil v svojem razgovoru s centurmskim poslancom Gurardom, da še nikar ni gotovo, da prevzame v kabinetu, ki ga ima sedaj sestaviti, mesto državnega kancelarja.

Prihodnji vsruski kongres

Moskva, 12. januarja. g. Za 10. aprila je določena otvoritev 13. vsruskega kongresa. Na vsrukskajnskem kongresu za narodno manjšine se je ugotovilo, da odpade 18 odst. prebivalstva ukrajinske sovjetske republike na narodne manjšine, kakor Rusi, Žide, Nemce, Čehi, Poljake itd. Na dnevnem redu sovjetskega kongresa je med drugim vladno poročilo o tekočih gospodarskih zadevah, o industrijskih in poljedelskih vprašanjih in o novih volitvah v vsruski osrednji izvrševalni odbor.

Demonstracije berlinskih komunistov

Berlin, 12. januarja. (be.) Danes so poskušali demonstrirati komunisti pred litavskimi poslaništvom radi usmrtnitve litavskih komunističnih voditeljev. Policija je demonstrante razgnala.

Politični položai v Beogradu

V ospredju je madžarsko-italijanska zadeva. — Zanimivo, a od SDS demantirano poročilo »Pravde«.

Beograd, 12. januarja. p. V predsedstvu vlade so bili danes dopoldne ministri dr. Milan Srškić, Boža Maksimović in Milorad Vujičić. Od 11. do 12. je bil na dvoru predsednik vlade Uzunović, ki je nato novinarjem le kratko izjavil: Bil sem pri kralju ter mu referiral o tekočih poslih.

Zadnji dogodki v madžarski in italijanski zunanji politiki so nadalje predmet najživejših komentarjev. Politični krogi z največjim zanimanjem spremljajo razvoj dogodkov v napetem pričakovanju, kakšno stališče bo v tem pogledu zavzela naša vlada. Tudi danes dopoldne so v zunanjem ministrstvu bili razni inozemski diplomati: predvsem italijanski poslanik general Bodrero ter avstrijski poslanik Hoffinger, nemški Olshausen, češkoslovaški Šeba, francoski Grenard in albanski Cena beg.

Mnogo pozornosti je vzbudilo poročilo današnje »Pravde«, ki zatrjuje, da znani radikalni prvak in Pašičev drug

Aca Stanojević deluje za sporazum radikalov s samostojnimi demokrati. Piše: »Tekom svojega poslednjega bivanja v Beogradu se je podpredsednik glavnega odbora radikalne stranke g. Aca Stanojević pričel z možni iz najbolje okolice g. Svetozarja Pribečevića razgovarjati glede sodelovanja radikalov in samostojnih demokratov, in sicer kakor trdijo nekateri, za običajno sodelovanje, a kakor trdijo drugi, glede popolne pregrupacije. Zatrjuje se, da je to zamisel pokojnega Pašića, ki jo je že pričel izvajati in jo sedaj po Pašičevi želji nadaljuje g. Aca Stanojević. Vest o teh razgovorih je pričela krožiti šele te dni in se pri tem navaja, da je g. Aca Stanojević imel en ali dva sestanka z gospodom Milošem Savčićem, bivšim narodnim poslancem in sedanjim predsednikom centralnega odbora SDS v Beogradu. Ni pa znano, ali so ti razgovori imeli kakšne konkretne rezultate.« V krogih SDS se te vesti odločno demantirajo.

Pričetek podrobne proračunske razprave

Ostra kritika samostojnih demokratov. — Izmotavanje min. predsednika Uzunovića. — Koketiranje med radikali in radičevci.

Beograd, 12. januarja. p. Danes se je začel podrobni pretres proračuna za leto 1927-28. Na dnevnem redu je bil proračun vrhovne državne uprave, proračun pokojnin in proračun državnih dolgov.

Pred sejo plenuma finančnega odbora je imela vladna večina konferenco na kateri so sklenili, da se proračun Narodne skupščine zmanjša za pol milijona dinarjev ter reducira del uradništva v ministrskem svetu, državnem svetu, glavni kontroli itd. Med drugim je zmanjšani dispozijski fond ministrskega predsednika od 6 milijonov na 4.200.000 Din. Črtanih je tudi 120.000 dinarjev zdravnikom za pregledovanje državnih uradnikov.

Oh pričetku seje je posl. Kojić protestiral da ni prisoten ministrski predsednik Uzunović, ko se glasuje o njegovem proračunu. Zato je bila seja prekinjena, da se pokliče ministrski predsednik. Ko je Uzunović došel, se je seja nadaljevala. Predsednik Narodne skupščine Marko Trifković je nato protestiral, da se je proračun Narodne skupščine reduciral.

Samostojni demokrat Demetrović

je ostro kritiziral postopanje Uzunovića, ki ni dal nobenega ekspozela in ki beži od Narodne skupščine. Moral bi vsaj finančnemu odboru pojasniti svoje poglede na politično situacijo in opraviti zaupanje članov vladne večine, ki mu bodo izglasovali budžet. V ostalem je dejstvo, da vlada Uzunovića v klubu nima zaupanja. Demetrović je energično nastopil proti postopanju Uzunovića ki diskreditira Nar. skupščino in parlamentarizem ter jemlje narodu edino nado, da se bodo prilike izpremenile pri prihodnjih volitvah. Narod bo izgubil zaupanje v Narodno skupščino kar pomeni otvoriti novo krizo, ki bi utegnila izzvati velike katastrofalne pretrese v vsej državi, ker bi narod lahko iskal za izhod nove kanale, ki bi lahko bili fatalni. Finančni minister ni podal načrta, kako bo poravnal leteče dolge. Notranji leteči dolgi iznašajo okoli dve milijardi. V budžet pa je sprejeto vsega skupaj 30 milijonov. To je bankrotstvo in povečava krizo. Finančni minister bi te dolgeve takoj lahko poravnal, ali z izdajanjem državnih bonov ali pa na kak drug način. Ako bi narod dobil te dve milijardi, ki jih država dolguje bi se to jako občutilo v narodni krizi. Dolgovi za uradnike in invalide znašajo 300 milijonov, v proračunu pa je zato predvidenih samo 20 milijonov. Dalje kritizira način redukcije. To bi se moralo izvesti po nekem sistemu, katerega pa v proračunu ni. Tako delo ostane brez efekta. Kot primer navaja Državni svet, ki bi moral izdati načelne rešitve, katere bi respektrale vse državne oblasti, pri nas jih pa niti ministri ne respektirajo. Reducirajo se nameščenci Državnega sveta, ki je preobložen s posli in vrši vse druge funkcije, samo ne one, ki so namenjene najvišjemu državnemu sodišču. Tudi glavna kontrola ne more vršiti v popolnem redu svojih poslov, in ves sistem državnega računovodstva dela slabo. To je postavljeno na preventivno kontrolo, ki znači predpostavko, da je vsak nepošten in da bo vsak okradel državne blaginje. Treba je uvesti sistem naknadne kontrole in posli se bodo hitreje vršili. Govori o pokojnini in navaja, da mora veliko ljudi po celo leto čakati na pokojnino. Zakaj se ne izjavi čl. 152 uradniškega zakona, ki določa, da se ima višina osebne pokojnine odrediti z istim odlokom, s katerim se uradnik upokoji. Radi neureditve pokojnine je več uradnikov prišlo v tako obupno stanje, da so izvršili samomor. V prečanskih krajih je splošno mišljenje, da v času Avstrije sicer niso imeli nacionalnih pravic, imeli

pa so ljudske pravice, pod policijskim režimom RR pa imajo nacionalne pravice, nimajo pa ljudskih. Svetovalci krone bi morali svetovati izhod, ki bo pomenil ozdravljenje političnih prilik. Treba svobodnih volitev, če se hoče ozdraviti nevzdržljivo stanje. Ker nima zaupanja v današnjo vlado, bo glasoval proti.

Po govoru hrvatskega federalista Polića je povzel besedo

ministrski predsednik Uzunović

Izjavil je, da je Demetrović pesimist brez zadostnih razlogov. Vlada se ni zlomila v sebi, temveč je hotela potem krize pretrpeti vzajemne odnose v vladi, da najde širšo odobrova za ekspeditivno delo. Otvorili smo krizo, da dosežemo širšo osnovo za delo, pa se nam ni posrečilo. Toda mi nismo krivi. Vendar se dve maljači stranki, radikali in radičevci niso mogli desinteresirati ter smo napravili kombinacijo, ne v dvoje, temveč v troje ker imamo soglasje tudi tretje skupine, katere je pristala, da na podlagi našega delovnega programa sodeluje v vladi. No, za moment smo izgubili sodelovanje SLS, pa smo z ozirom na število ki ga imata tudi dve stranki v vladi, vzeli situaciji v roko in zato smo imeli prav. Naš program je reduciranje velikega števila ministrstev, s tem v zvezi sprejem zakona o ustroju ministrstev, potem redukcija osebja, nadalje sprejem stvarnega realnega proračuna in izenačenje davkov. Nato reguliranje dolgov v inozemstvu, da bi se ustvarili potrebni krediti.

Vlada bo šla pred Narodno skupščino in zahtevala zaupnico (Dr. Polić: Potemtakem tudi dalmatinski agrar ne spada v vladni program.) Uzunović nadaljuje: To, kar sem rekel, je vladni delovni program, ki pa ne izključuje tudi drugih poslov. Neupravičeno se naade opozicije. Vladna večina se je že manifestirala na zadovoljiv način v fin. odboru. Kar se tiče odnosov v radikalnem klubu, se o tem tu ne more razpravljati. Mi imamo popolno zaupanje naših klubov in to tudi drugače ne more biti. Glasovanje v radikalnem klubu ne kaže, da vlada ne uživa zaupanja teh klubov. Padle so izjave vseh ostalih gospodov v našem klubu, da se ne bodo odvoljili, da bodo soglašali in dalje delali. Tretja je mirno počakati Narodno skupščino ter se naidejam tudi glede g. Smodeja (proti kateremu se je obrnil s temi besedami), da se bo ustvarila širša baza. Da se to doseže, ni treba iti potom otvorenice krize, temveč to se lahko doseže tudi, ko je vlada v svoji funkciji.

Pri tem vstane

poslanec Smodej

ter izjavlja v imenu SLS: SLS ne more nositi odgovornosti za to, da je pri sestavi te vlade prišlo do disonanc. Min. predsednik je naglasil, da pričakuje razširjenje sedanja vladne koalicije. Ako mišli v tem pogledu storiti kaj korake, vzamem to izjavo na znanje. Vem, kakšen modus procedendi je treba v tem slučaju prevzeti. — Nato poslanec Smodej kritizira budžet. Za njim govori Joca Jovanović, nato pa samostojni demokrat Svetislav Popović. Popović in Demetrović sta v imenu SDS predlagala sledeče amandmane: Pri partiji 44 pozicija 1 predlagata, da se kronski upokojenci s 1. aprilom 1927 prevedejo na dnuarske pokojnine. Pri partiji 50 pozicija 8. predlagata, da se izdajo obveznice vojne odškodnine na podlagi zakona o vojni odškodnini in p. razsodbah v bivših obmejnih krajih.

Odpušcanje delavcev v Varešu

Sarajevo, 12. januarja. n. Iz Vareša se po roča, da so tamošnje železarne in rudniki stopnja ustavili delo radi zmanjšanja kredita.

Med Sofijo in Beogradom

S popolno gotovostjo se mora reči, da je vprašanje odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo centralni problem politike Balkanskega polotoka, ako jo motrimo z višje perspektive, ako imamo pred očmi interes stabilnosti. Sporazum med obema slovanskima državama bi pomenil tako močan temelj današnjemu stanju na polotoku, da bi vzprilo te situacije drugi balkanski problemi stopili docela v ozadje.

Toda treba je stvar pogledati povsem stvarno, brez vsakršne sentimentalnosti. Izhodišče razmišljanja pa nam mora tvoriti konstatacija, da so odnosi med Bolgari in Srbi, odnosno Srbi, Hrvati in Slovenci danes na drugih temeljih, da imajo v sebi drugačne sestavine, nego odnosi med Bolgari in Srbi pred ustanovitvijo Jugoslavije.

V dobi Svinice in Bregalnice je slo pač za hegemonijo na Balkanu. Morda bi se ta boj za prvenstvo na polotoku, boj za vodstvo med južnimi Slovani, ne bil začel, ako ne bi bilo antagonizma med Rusijo in Avstrijo, ki sta obe stremeli po vplivu nad polotokom, morda bi se bil razvil tudi brez tega. Bodi s tem kakorkoli, borba med obema tekmecema se je razvnela do najhujše srditosti. Toda Srbi so jo vršili pod skrajno neugodnimi okoliščinami; v njej je sodeloval samo del Srbov; oni del, ki je bil v Avstro-Ogrski, je moral ostati neudeležen od strani.

Danes je situacija povsem druga. V Jugoslaviji so združeni ne le vsi Srbi, marveč so ojačeni še s Hrvati in Slovenci. Danes pač ne more biti več govora o boju za hegemonijo in vodstvo na polotoku; o tej vlogi je padla definitivna odločitev in Bolgari ne morejo več nastopati kot tekmeč v tem pogledu. To je fakt; kdor ne računa z njim, je fantazist in neresen zanikalec. V najboljšem slučaju bi mogli Bolgari doseči manjši ali večji kos našega teritorija z vnanjo pomočjo; toda trajnost te vnanje pomoči je tako problematična vrednost, da bi se mogel bolgarski uspeh kar brž spremeniti v nov poraz, kakor hitro bi se vnanja konstelacija nekoliko predrugačila. Dalje se odpirajo bolgarskim aspiracijam vse drugačne perspektive v drugih smereh, ako se postavijo na našo stran, mejo proti zapadni pa akceptirajo definitivno kakršna je.

S tem smo pri jedru problema. Ali so v Sofiji odločeni, da riskirajo še en poskus, ali nasprotno.

Zelo interesanten je v tem oziru primer z Avstrijo in njeno borbo s Prusijo za vodstvo v Nemčiji. Kraljevi gra-

dec je odločil to srdito tekmo v prilog Prusiji, daji je bila situacija v splošno za Avstrijo takrat ugodnejša. Na Dunaju so bili odločeni, da ne opuste nade na obrat sreče in so hoteli riskirati še en poskus s Prusijo. O pričetku francosko-pruske vojne so bili na Dunaju še močno bojoviti proti Prusom. Toda Sedan jim je take misli za vedno izbil iz glave. Le malo pozneje se je Avstrija popolnoma udala v nov položaj, se iskreno sporazumela s pruskim vodstvom in je bila odsej zadovoljna, da je v zavetju Nemčije s Prusijo na čelu igrala vlogo v evropski politiki, osebno, da se je z njeno pomočjo skušala razširiti na Balkan.

Primer iz nemške zgodovine je tedaj celo do podrobnosti sličen z usodo bolgarsko-srbskih odnosov v zgodovini Balkana. Ali smatra Bolgarija svoj poraz v svetovni vojni za ono odločitev, ki je nanjo, kakor Sedan na Avstrijo, vplival, da ne poskuša več spremeniti tega zgodovine? Ali pa v Sofiji še ne verujejo izvršenim faktom in še računajo na zanje ugodno intervencijo kake izvenbalkanske sile ter bi jim potemtakem bil potreben še nov Sedan?

Tu je razporeje. Ako so v Sofiji razumeli znamenja časa, je odločitev že padla in južnoslovanska zgodovina se nahaja v svojem potoku že preko Sedana — da nadaljujemo z nemškim primerom — in bodočnost, naša in bolgarska gre v najlepše čase v višek svoje zgodovine.

Ako pa niso razumeli znamenj časa? — Baš te dni se poroča o novih intrigah vojaških krogov, ki očitno ne morejo preboleti porazov in žele zaplesti Bolgarijo v nove avanture. Ali bodo oficirji, ki se nedvomno naslanjajo na makedonstvujoče, tako močni, da bodo potegnili vladu za seboj, ali bo ostala vlada dovolj trdna, da kljubuje pritisku generalov in njihovih pomočnikov ter vabam od zunaj. Zadnja leta so pokazala, da bolgarski narod nima smisla za nove avanture in da želi oficirjev in makedonstvujočih ne predstavljajo narodne volje, toda ne delajmo si iluzij o razmerju sil v odločujočih krogih v Sofiji in skušajmo o pravem času dati odpornosti mirolnih krogov v Bolgariji primerno podporo. — v kolikor seveda ni že vera na to odpornost preoptimistična. Na vsak način pa je situacija pred kulminacijo in naša diplomacija se mora baš sedaj izkazati, da zna vplivati na razvoj situacije. Pod temi vidiki se bo odločilo razmerje med Sofijo in Beogradom.

Italijanska politika na Balkanu

Zdi se, da se Madžarska z ozirom na svoj kočljiv zunanje-politični položaj še ni definitivno odločila za Mussolinija. — Konferenca Male antante. — Novi madžarski poslanik v Beogradu. — Rimski demanti. — Zanimiv angleški glas. — Vprašanje dinastije na Madžarskem.

Budimpešta, 12. januarja. s. Večerni listi izražajo največje zadovoljstvo nad odmevom, ki ga je našla vest o nameravanem potovanju grofa Bethlena v Rim v inozemstvu. «Magyar Ország» piše, da je imela Madžarska po mnenju merodajnih diplomatskih krogov v inozemstvu dve možnosti zunanje-politične orientacije, in sicer francosko-jugoslovensko in angleško-italijansko. Zdi se, da namerava Madžarska hoditi po drugi poti in da naslednje ministrski predsednik grof Bethlen s sklepom prijateljske pogodbe z Italijo dalekosežne smotre.

Kakor izve isti list iz dobro informiranih krogov, se bo prihodnja konferenca Male antante vršila dne 5. ali 6. februarja v Pragi ali Karlovi Vrh. Na dnevnem redu te konference je v prvi vrsti potovanje madžarskega ministrskega predsednika v Rim. (?)

Madžarski poslanik v Beogradu Andrej Hory bo prispel tekom prihodnje tedna v Budimpešto, odkoder bo takoj odpoval na svoje novo službeno mesto pri Kviralu. Na njegovo mesto prispel v Beograd dosedanji poslanik v Haagu grof Evgen Forster.

Rim, 12. januarja. o. Vest, ki so jo prinesli nekateri inozemski listi, da bo madžarski ministrski predsednik potoval v Rim in se tamkaj sestel z Mussolinijem, se v uradnih krogih ne potrjuje. Pričakujejo pa za zadnje dni januarja, oziroma prve dni februarja madžarskega prosvetnega ministra, ki bo imel v Rimu nekoliko predavanj.

London, 12. januarja. s. Diplomatski dopisnik «Daily Telegrapha» piše v zvezi s potovanjem grofa Bethlena v Rim, da razmišljajo francoski diplomati po izjavitvi zveze med Madžarsko in Rumunijo o izgledih madžarsko-poljskega zblizanja. Ta razmišljanja

temelje na tem, da sta obe državi aristokratski in katoliški. Zveza med Madžarsko in Poljsko bi lahko Franciji koristila, ker bi bila s tem Nemčija izolirana. Madžarska bi lahko, tako meni francoska diplomacija, dobro nadomestovala Češkoslovaško. Zblizanje med Prago in Berlinom, do katerega je prišlo nedavno, je privedlo Češkoslovaško polagoma do tega, da iz zunanje-političnih in gospodarskih vzrokov zavzema vedno milejše stališče do Nemčije.

Budimpešta, 12. januarja. d. Bivši zunanji minister grof Banffy, ki je, kakor znano, rumunski državljani, je bil te dni tukaj in je posetil tudi nadvojvodo Albrehta. Baje ga je obiskal le, da mu izreče novoletnico. Grof Banffy se je že povrnil na svoja posestva v Erdelju.

Bukarešta, 12. januarja. l. Spričo vesti o nameravanem potovanju grofa Bethlena v Italijo pišejo listi, da je bil bivši madžarski zunanji minister grof Banffy pred par dnevi v važni diplomatski misli v Budimpešti. Za jutri je napovedana njegova konferenca z ministrskim predsednikom Averescum in notranjim ministrom Gogo. Grof Banffy je vnet zagovornik zakona med nadvojvodo Albrehtom in rumunsko princezino Ileano.

Beograd, 12. januarja. p. Rumunski poslanik Emandi, ki je posetil večer zunanjega ministra dr. Perića, je izjavil novinarjem, da se mu zdi zelo smela trditve, da bi mogla biti Italija posredovalka rumunskega dvora v zadevi zaroke princeze Ileana. Poslanik je naprosil novinarje, naj odločno demantirajo te inozemske vesti o zaroki princeze z nadvojvodo Albrehtom.

Kar se tiče politike Rumunije, je nadalje rekel poslanik Emandi, da ostane nespremenjena do Male antante in njenim zaveznikom.

imperializmom, kakor to nekateri pravijo. Gro je za združitev dveh držav, ki sta si v kulturi in jeziku popolnoma enaki. Imperializem in aneksionizem pa pomenja nasilje. Spričo razvoja enotnega gospodarskega ozemlja Amerike se bo morala Evropa odločiti, da opusti carinski zid med poedinimi državami. Ze iz gospodarskih razlogov bodo morali sedaj nasprotniki združitve Nemčije in Avstrije revidirati svoje mnenje. Predsednik je končno izrazil nado, da bo mogel kmalu pozdraviti v nemškem državnem zboru zastopnika Dunaja, Tirolske in Štajerske.

Nevaren položaj v vzhodni Evropi

Poljska pripravljena braniti svoje meje do skrajnosti. — Vzne-mirjenost v Nemčiji zaradi govora Zaleskega.

Berlin, 12. januarja. d. Wolffov urad objavlja informacije, ki jih je dobil na merodajnih mestih o vtisu, ki ga je napravil nedeljski govor poljskega zunanjega ministra Zaleskega na nemške službene kroge. Po teh informacijah smatrajo merodajni činitelji, da je značilna za poljsko politiko ministrova izjava, da je «Poljska najbolj pacifiistična država in tradicionalno ognjišče miru v Evropi». Zanimivo je, da je Zaleski javno očitil Nemčiji, da je kršila določbe pakta o Društvu narodov, kar je vsekakor nekaj nenavadnega. Pravilna pot bi bila, ako se čuti Poljska prizadeta, da se obrne do Sveta Društva narodov, čigar članica je Nemčija. Morda pa pomenja varšav. govor začetek razprav o tej stvari v Zenevi. Nemčija stremi za tem, da se ne moti mirni razvoj v vzhodnoevropskih državah. Zato bo tudi vse dogodke motrila mirno ali z resno pozornostjo.

Otvoritev parlamentarnega zasedanja v Franciji

Socialist Buisson izvoljen za predsednika poslanske zbornice. Senat izvoli predsednika v četrtek ali petek. — Skupni nastop radikalov s socialisti in komunisti. — Zunanje-politična debata se odgodi. — Briand nezadovoljen.

Pariz, 12. januarja. n. Večrajšnja izvolitev socialističnega Buissona za predsednika poslanske zbornice je skupaj s porastom socialistov v senatu izvala veliko navdušenje v najstarejšem poslancu, zastopniku Pariza, osemdesetletni profesor Pinard. ki pripada stari protiklerikalni, socialistično-radikalni gadi. Pinard je z velikim optimizmom pozdravil razvoj lokalneke politike in poudaril zasluge vlade narodne sioje za finančno ozdravljenje.

Volitev predsednika so dvakrat izpadle neodločeno. Pri tretjem skrutinju je zmagal socialist Ferdinand Buisson s 284 glasovi proti 186, ki jih je dobil zmerni republikanec Maginot. Buissona je volila večina bivega levčarskega kartela. Zanj so bili tudi komunisti, ker je obljubil zavzeti se za popolno amnestijo vseh političnih zločincev.

Socialist Buisson je bogat lastnik la-dij v Marseillen in uživa radi svoje zmernosti ugled tudi pri desnih republikancih. Navzile vsem se pa ne da utajiti značilnost dejstva, da je za zmernim Paretom prevzel predstvedstvo poslanske zbornice član socialistične stranke. Posebno je to značilno spričo socialističnega napredovanja pri senatnih volitvah. Odslej štejejo socialisti 16 senatorjev.

Atentat z revolverji na sestanku SDS

Pod vodstvom klerikalnega župana. Proti državne orgije klerikalnih divjakov.

Ptuj, 12. januarja.

Za nočjo je bil neznani zaupni sestanek SDS v Borovcih pri Ptuj. Za sestanek so doznali tudi klerikalci, ki so se s svojim domačim županom na čelu zbrali in ves popoldan popivali, pripravljajoč se za sestanek SDS. Zvečer so došli kandidati SDS. g. Mikša, dr. Šalamun. Skaza in Lubec na sestanek. Čim je bilo zborovanje otvorno, in je pričel govoriti g. Mikša, je domači župan pričel kričati in razsajati. Takoj se je videlo, da so klerikalci svoj napad dobro pripravili. Naenkrat je skočil na mizo neki Čuček in za njim neki Vesele, vsak z velikim nožem v roki. Prav po divjaško sta kričala in grozila zborovalcem z noži, češ: «vse je treba pobiti in poklati. Le s težavo se je posrečilo našim pristajem, mirnim zborovalcem, pomiriti burjo razbesnelih klerikalcev. Župan je bil tisti, ki je začel zopet hujskati: «Demokrati so izdajalci, prodali so slovenski narod Srbom! Vidovdanske ustava je izdajalstvo slovenstva! Pobijmo jih! Njegovi razgrajajo so tuili kakor zverine. Zborovanje se seveda ni moglo vršiti, ker bi bilo mogoče napraviti mir samo z orožjem. naši pa niso hoteli izvesti nesreče, akoravno so se le težko premagovali. Ko smo končno odhajali z zborovališča so razgrajajo pričeli streljati za nami z revolverji in le slučaj je, da se ni zgodila nesreča.

Za ves banditski napad odgovarja tamonjši župan, ki je očitno pijane divjake nahajal na besenje. Cela tolpa je bila oborožena z noži in revolverji. Vložena je evadba.

Mi ne varamo ljudi kakor vi!

Ni dolgo tega, kar sta SLS in «Slovenec» pred volitvami v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo na veliki boben oznanjala zmago. Pisali so, da je zmaga za SLS že gotova in da gre pri volitvah samo še za to, da bo zmaga «tem bolj veličastna» in da bo sleherni «Slovenec» zabil žebelj v rakev SDS. Pri volitvah so bili nato klerikalci po notah tepeni in so dobili od 48 mandatov samo 7. Nasamarieni klerikalni pristaji so hodili po volitvah okrog z doigimi, uprav konjskimi nosovi ter krčili pesti nad farbanem «Slovenca» in «Domoljuba».

Sedaj bi «Slovenec» rad videl, da bi si edili v varanju volitev njemu, pa da bi tpdj mi že vnaprej bobnali tako «zmago» kakor on. Zato mu ni všeč, da ne negiramo verjetnosti klerikalne večine v naših oblatinskih skupščinah, kar je v obstoječih razmerah, ko politikujoča duhovščina, zlorabljač verski čut nezavednega ljudstva v oddaljenih farah, še vedno lahko nažene volilce h klerikalni volilni škrtinici kakor ovce in ko, stoji nasproti fronti SLS še razcepljene napredne vrste za vsakega mislečega Slovence evidentno. Kdor zasleduje pri nas politično življenje, zlasti na kmetih, ve, da so politični prevrati čez noč malo verjetni, da treba zanje še temeljitih in naporitih priprav katerim bo končni in definitivni uspeh sigurno sledil. Klerikalci sami to gvidevajo in jih je zato tako strah,

Varšava, 12. januarja. (va.) Časopise na, demokratske stranke je sprejel sklep, v katerem izjavlja stranka z ozirom na oboroženo življenje Nemčije, ki pomeni nevarnost za varnost razvoja poljske države in značijo prerazčunano akcijo za revizijo poljskih mej, da bo vsak poskus kršenja nedotakljivosti Poljske zadel na spontan odpor poljskega naroda in neizogibno povzročil splošno konflagracijo.

Varšava, 12. januarja. (va.) Časopise nadalje komentira zadnji veliki zunanje-politični govor zunanjega ministra Zaleskega. Posebno poudarja, da nemško časopisje besno zavrača trditve Zaleskega in posebno njegovo izjavo, da Poljska ne bo opustila niti pti svoje zemlje. Listi pravijo, da Poljska ne bo nikdar dopustila nove razdelitve.

Gospodu kandidatu za oblasno skupščino Antonu Cestniku v album

Celje, 12. januarja.

O Bog, zahvaljujem Te, da nisem kakor drugi ljudje...

Gospoda profesorja smo radi slišali, če je na prižnici svetopisemske citate iskreno in premišljeno razlagal svojim poslušalcem dijakom.

Kar se mu je posrečilo v cerkvi, ni prav obveljal pri čelem volu. Tudi tu je skoro da kot da bil stal na prižnici izbral ono svetopisemsko primero o farizeju, ki je bil vesel, da ni tak, kot so drugi, toda iz njegovih besed je zvenela disonanca.

Gospod profesor ima za seboj dobro narodno preteklost, pa ni tako lahka stvar zabiti na to, kar je bilo. Gosp. profesor se je udeleževal in se udeležuje na narodnogospodarskem polju ter je predsednik Ljudske posojilnice, zadruge za neomejenim poroštvom v Celju. Kot tak bi moral vedeti, da je nezdravo izrabljati v politične svrhe žalostne dogodke na denarnem trgu. Vedeti bi moral, da na teh majhnih naših slovenskih tleh čutimo vsaki najmanjši potres in da nam velik potres lahko razsuje in razgrebe vse. Vedeti bi moral, da noben zavod nima zaupanja v zakupu, ter da se vznemirjenje porazdeli na vse obtočbe v skoraj enakih meri ne glede na to, ali je zavod dober ali slab. Tisti, ki hoče rešiti, kar se rešiti da, ne bo iskal soroševalcev na volilnih shodih, kjer so strasti splamtele, in ne bo pavšalno trdil, ta je kriv, ali oni je kriv. ali vsi so krivi, ki jih ni danes tukaj in ki mene kandidata za oblasno skupščino ne bo volili. Tisti, ki hoče pomagati res pri požaru, bo gasil, ne pa prilival petroleja v ogenj.

Mi mislimo, da ima gosp. profesor že svoj stošek — morda jih ima tudi več — in ni potreba, da prosil ljudstvo, da mu jih prekrbi še več, ker bi se sicer utegnili zmotiti in bi sedel na napačnega. Metanje demokratov ob tla, bi pa morda bolj pristajalo kakemu gostilnikemu blacu, kot pa takemu gospodu, ki smo ga dosedaj poznali kot korektnega in ljubeznivega. Demokrat celjaki bi se skoraj bal, da ga bodo na tem ali onem mestu, kjer gosp. Cestnik in njegovi volilci vladajo, vrgli ob tla, in bi bilo prav, da bi se takih krajev začel izogibati.

Gosp. profesor, Vi niste taki, kot smo mislili!

Politične beležke

Slaba predepucljevecem

Iz vseh volilnih okrajev prihaja soglasna sodba, da bo pri teh volitvah najbolj »gor plačal« g. Pucelj s svojimi kandidati. V ljubljanski oblasti računajo sami radičevci kvečjemu na 2—3 mandate in sicer v novomeškem in krškem okraju po enega, v ljubljanski okoli pa enega. Poznavalci razmer pravijo, da so radičevci od zadnjih skupščinskih volitev toliko nazadovani, da tudi tu ne bo mandata. V vseh drugih volilnih okrajih ljubljanske oblasti so kandidature radičevcev brezupne ter krogle zanje proč vržene. Čim hujša pa pucljevecem prede tem bolj se derejo in tem bolj izgubljajo treznost. V večeršnjem «Kmetiskem listu» so kar 5 strani posvečile «Slavenski banki» ter njenim poslovnim spisom. Kakor da bi volilni uspeh radičevščine zavisel samo od te banke. O pomankanju radičevskih uspehov je seveda še voda v grlo tebe, tudi taka nepolitična zadeva dobrodošla bilka za obupen poskus rešitve. Koliko je demagogija «Kmetiskega lista» in njegova stvarnost vredna, pa se lahko sodi najbolj po tem da Pucljevo glasilo piše, da je radičevcem »Je danes zagotovljen« v obeh oblastih v Sloveniji »najmanj 40 poslancev«. Nele brezvestni in globni, marveč tudi humeristi so pisarji g. Pucelja. A to je humor pod visilicami.

«Slovenec» se sedaj iz krščanskih socialcev še norčuje

«Slovenec» od 11. t. m. piše o veselju delavskega stanu ter javnih in zasebnih uslužbenov, s katerim so v Ljubljani sprejeli kandidatno listo klerikalne stranke. To pisanje «Slovenca» ni nič drugega kakor navadno norčevanje iz krščansko-socialnega delavstva in ostalih pristavev klerikalne stranke v Ljubljani. Ako bi bila klerikalna stranka upoštevala želje in zahteve svojih pristavev, bi kandidirala v Ljubljani povsem druge ljudi, kakor pa jih je diktilo njeno vodstvo po dolgem prenekanju na znanem zaupniškem shodu v Rokodelskem domu. Na prvem mestu bi kandidiral dr. Stanovnik, ki ga je ljubljanske organice zaelja SLS soglasno nominirala. Fr. Terseglav pa bi ne bil kot kandidat kršč. socialcev potršen na četrto mesto, kjer bo v sramoto krščanskih socialcev sigurno propadel.

Intenzivna akcija za združitev Avstrije z Nemčijo

Predsednik nemškega državnega zbora Loebe propagira sistematično združitev obeh držav. — V Gdanskju je izjavil, da upa kmalu pozdraviti v nemškem parlamentu Tirolce in Štajerce.

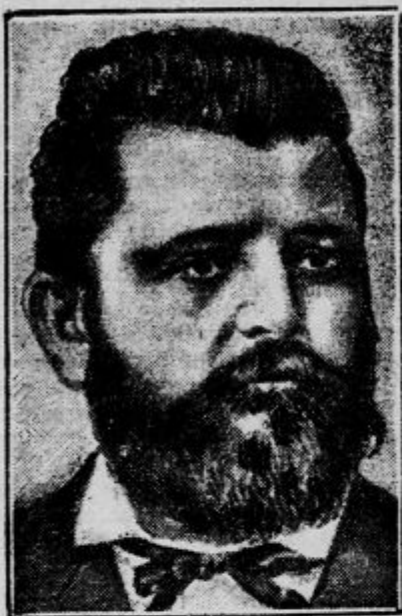
Gdansk, 12. januarja. d. Predsednik nemškega parlamenta Loebe je imel tu govor o združitvi Avstrije z Nemčijo. Najprej je omenjal nedeljski govor poljskega zunanjega ministra Zaleskega in rekel, da je Nemčija, ravno tako zažudena kakor Gdansk nad pretečim tonom ministrovih izjav. Nemčija ni dala za taka izjavanja niti najmanjšega povoda.

Kar se tiče združitve z Avstrijo, je dejal Loebe, da se trajno ne more odrekati Nemčiji samoodločba, ki jo ima vsaka država, tudi najmanjša. Vprašanje priključitve nima ničesar opraviti z aneksionizmom ali

Naši kraji in ljudje

Stiridesetletnica smrti Frana Erjavca

Na današnji dan, pred 40 leti, je izdihnil svojo blago dušo v Gorici znani slovenski prirodoslovec in pisatelj Fran Erjavec, priljubljen po vsem slovenskem svetu po svojem značaju prav tako kakor po svojem prirodoslovnem in inženjerskem delovanju.

Erjavec je bil rodom Ljubljčan s Poljan. Njegov oče je bil izobražen mož. Padel je kot žrtve svojega poklica. Bil je namreč carinik in kot takega so ga nekoč napadli tihotapci ter ga pobili do smrti.

Za ta dogodek je navdal mladega fanta z vso resnobo. Mati, z deklinim imenom Eliza Bežaj, je sina izsolala najprej v Ljubljani, potem pa ga poslala na Dunaj. Takrat so študirali na Dunaju Stritar, Zarnik, Tušek in Mandelj. Na Dunaju je Erjavec dovršil filozofske študije ter je odšel na realno v Zagreb za profesorja. V Zagrebu je služil 10 let. Potem se je odločil za Gorico, kjer je preživel svojo najlepšo življenjsko dobo. V Zagreb, kamor so ga pozneje vabili na vseničilišče, ni hotel iti. Rajše je ostal pod toplim goriskim solncem.

Že na Dunaju se je začel Erjavec baviti z leposlovjem. Na ta način si je pridobil toliko gladkoče v izražanju, da se je lahko lotil tudi težavne prirodopisne stroke. Kot začetnik naše leposlovne knjige je bil med soustanovitelji »Glasnika«, še bolj zaslužen kot v leposlovju pa je postal v prirodopisju.

Prvi njegov spis prirodoslovne vsebine je izšel v Janeževih koledih l. 1887. Erjavec velja v nekem oziru tudi za prvega slovenskega potopisca. Splošno znan in priljubljen je njegov humoristično-zabavljiv spis »Pot iz Ljubljane v Šiško«, s katerim je dobro okrcal tedanji način potopisov.

Največ zaslug si je pridobil Erjavec s svojim zivalstvom ter z zbirko »Naše škodljive živali«. Bil pa je tudi zelo spretan nabiralec in zapisovalec narodnega besednega zaklada. Njegovi doneski »iz popotne torbe« so nudili sestavljalcu slovenskega slovarja obširno in temeljito gradivo. Slovenska Matica je izdala svojčas tudi njegovo mineralogijo, Mohorjeva družba v Celovcu pa je objavila »Domače in tuje živali«, delo izredne popularne vrednosti, ki se še danes najde po slovenskih hišah.

Erjavec je bil zvest narodnjak, vzoren Slovan, najboljši prijatelj, značilen mož in skrben oče in ko je umrl, mu ni Gregor zastopil napisal elegijo »Umrl je mož! Slovenija ni imela in nima poljudnega pisatelja, ki bi pisal v prirodoslovnih stvareh s tako večšino in razumljivostjo kakor Fran Erjavec. Ob 40 letnici njegove smrti se ga spominjamo z željo, da bi nam njegov duh kmalu dal njemu vrednega naslednika.

Občni zbor krajevnih organizacij Udruženja vojnih invalidov v Celju

Celje, 9. januarja

V natlačeno polni dvorani celjskega Narodnega doma se je vršil danes občni zbor krajevnih organizacij vojnih invalidov ter vdov za celjski okraj. Predsednik g. Pinžar ga je otvoril s pozdravom na delegata

Ljubljanskega oblasnega odbora g. Tomca in na navzoče člane, nakar se je spominjal številnih vojnih žrtve, ki so v pretečenem poslovnem letu zopet legli v prerani grob. V smislu društvenih pravil si je izvolil občni zbor nato za predsednika zborovanja g. Jenka.

Iz tajniškega poročila g. Zorka posnemamo sledeče važnejše zadeve, ki jih je upr. odbor obravnaval in rešil. Krajevni odbor za celjski okraj šteje skupno 509 članov. Na novo se je vpisalo 36 članov in 11 članic. Izklopilo jih je več zaradi tega, ker so bili reducirani. Meseca maja 1926 se je vršil izreden občni zbor, na katerem se je v smislu novih pravil preimenovala prejšnja podružnica v krajevni odbor. Upravni odbor je imel 19 rednih ter 3 izredne seje. Trudil se je zlasti za izboljšanje splošnega položaja celokupnega članstva. Vložni zapisnik šteje 694 števil. Največ je bilo intervencij o priliki prevečanja članov po novem invalidskem zakonu. Komisija je reducirala radi nezadostnih dokazov ali pa, češ da se je njihova hiša zboljšala, zelo mnogo invalidov. Tem invalidom je krajevna organizacija napravila primerne pritožbe, ki so se po večini ugodno rešile. Prošnje za zvišanje procentov invalidnosti so bile večinoma zavrnjene, ker nadpredne komisije poslujejo največ za take invalide, kojih botezen ali hiša se je poslabšala, nadalje za vojne vdove ali starše v vojni padlih sinov. Za časne invalide pa je po zakonu določena rekrutna komisija, ki pregleda samo vsako leto o priliki rekrutacij tudi časne invalide. Organizacija si je uredila nov poslovni lokal v postopku invalidskega doma. Kdor izmed članov si ni do konca l. 1926 preskrbel po pravih predpisane članske knjižice, se je črtal iz imenika.

Blagajnik g. Ravnik je poročal, da je gmožnost stanje krajevnih organizacij precej dobro. Rednih dohodkov, ki obstojajo iz zaslanskega leta samo v članarini, je sicer malo. Toda tudi lanske leto so razne priveditve, zlasti pa tombola meseca junija donesle blagajni precejšnje zneske. Celokupnih dohodkov je bilo 47.769 Din, izdatkov pa 20.648 Din tako, da ima blagajna čistega premoženja 35.067 Din.

Predsednik nadzorstvenega odbora prof. Mravljak je poročal, da se je nadzorstveni odbor udeleževal sej upravnega odbora s posvetovalno pravico ter nadzoroval celokupno delovanje posameznih funkcijonarjev. Vse delo se je vršilo v popolnem redu; zato predlaga celokupnemu odboru absolutno sicer, kar se sprejme soglasno. Na podporah je krajevna organizacija razdelila 16.364 Din. Rabi pa za svoj nadaljnji obstoj večjo rezervo, ker je navezana edine na prostovoljne prispevke invalidom naklonjene javnosti. Predsednik Jenko se je pri tej priliki imenom občnega zbora zahvalil g. ravnatelju Sancinu in njegovi soprog za brezplačno sodelovanje o priliki koncerta, ljubljanskemu dramskemu odseku invalidov za vpriporitev igre ter javnosti, ki je na kakršenkoli način podprla celjsko invalidsko organizacijo.

Pri volitvah je bil izvoljen po večini stari upravni in nadzorstveni odbor, in sicer v upravni odbor gg.: Vekoslav Pinžar, P. Jenko, Pavel Ravnik, Rudolf Orel in Ivan Fröhlich, kot namestniki gg.: Drogenik, Ričič in Zidarič, v nadzorstveni odbor gg.: prof. Mravljak, Stefan Šostarič in Nace Samec, kot namestniki gg.: Ciler in Prelog. Delegata za oblasni odbor sta v tekočem poslovnem letu gg. Jenko in prof. Mravljak.

Zanimivo je bilo tudi poročilo, ki ga je podal delegat oblasnega odbora g. Tomc. Oblasni odbor je interveniral pri računovodstvu delegacije ministrstva financ v Ljubljani, da se pospešijo rešitve prošnje za prevedbo in nakazilo nove pokojnine, ker se tretjina invalidov in vdov ni prevedena po novem zakonu. Dokazano je, da je bilo okrog 7.000 invalidov, med njimi celo slepih in amputiranih, reduciranih. Zlasti so se izvršile naravnost gorastne redukcije v Bosni in Dalmaciji tako, da je obstoj invalidskih organizacij po nekaterih kraljih sploh nemogoč. Oblasni odbor je stori svoj dolžnost tudi glede onih invalidov, ki jim je finančni zakon vzel invalidnost na ta način, da je za sromahost določil merilo 20 Din davka. Invalidi uživajo še naprej prednost pri podelitvi trafik Ker pa se oblasti zelo pogosto ne ozirajo na tozadevne zakonite določbe, je oblasni odbor interveniral pri oblasni monopolni upravi v Zagrebu, da se pri podeljevanju trafik v prvi vrsti upoštevajo invalidi, vdove in sirote. Tudi pri podeljevanju služb se kršilo pri raznih oblasnih predprijavah, ki jih imajo invalidi pri onakih pozicijah in kvalifikacijah na razpisane

službe. Delegat je pozival vse še neprevedene in tudi že reducirane vdove in invalide, da ostanejo še vneprej člani invalidskih organizacij ker so kljub temu, da ne dobivajo pokojnine, vendar le deležni raznih bonitet. Oblasni odbor je našel poslovanje celjske krajevnice organizacije v najlepšem redu ter upa, da se bo njeno delovanje še poglobilo.

Predsednik Jenko je zaključil nato lepo uspešni občni zbor s pozivom, da vsi člani v vseh invalidskih vprašanjih vztrajajo solidarno do skrajnosti pri svojih zahtevah. Opetovano se je na občnem zboru ugotovilo, da je celjska invalidska organizacija ena najstarejših, a tudi najbolj delavnih v Sloveniji.

Drobiz iz Tržica

Leto 1927 se je začelo v splošnem veselju. Silvestroval je naš gorski kraj v Sokolnici, v našem domu, v rdečem konsumu in v vsaki oštariji Demon alkohol je zahteval celo svojo žrtve. Tam pri Blažu Hribarju so se bili v preveliki razgretosti spoprijeli in merili svoje moči. Pa jo je iztaknil ravno najboljši. Zdravniki so nad Rozmanom, ki se zdravi v Ljubljani, skoro obupali; pravilo, da bo izgubil obe oči. Škoda mladega življenja, škoda za druge, ki bodo z njim vred tropli. Sodišče zasleduje celo zadevo in bo izreklo gotovo strogo sodbo, ki bo popolnoma na mestu. Povsod drugod je vladal največji red in dobra volja ni prekorajčila meje dostojnosti.

Na novega leta dan je bila okolica Tržice, polna gostov sankočev in smučarjev. Sv. Ana je imela svoj vesel dan. Pa je že tako, da je veselju vedno žalosti ali smola za petami. Tokrat je postala žrtve občestnega kantona gđ. Ida Kravanja, najlepša Ljubljanka, in njen kavalir. Pri svetovanski cerkvi je namreč družba Ljubljanka nov preizkušala svoje sankaske zmoglosti. Obcestni konfin pa je bil toliko neolikan, da se ni pravačasno umaknil. Nastal je karambol. Sanke so šle v franže, palec gđ. Ide je moral okusiti trdoto apnenca, kavalirjeve hlače pa so se prepičale, da najboljša tovarna ne dela blaga, ki bo mogel raskavosti kamenja kljubovati. Gospod Ankele je imel polne roke dela, da je ponesrečene napravil zmogljive za transport. Hujše nesreče hvala Bogu ni bilo.

Trije kralji so se takisto dobro obnesli. Tržiški pevci so izleteli na župni koncert v Ljubljano, kjer so se kar dobro odrezali, plesalci in plesalka pa so se od šestih zvečer dalje veselili ob čaju in kruhu tam pri Globočniku. Vmes so plesali moderne plesne, predvsem čarlston in druge tako čudno poskočne, da so se gledalci kraljevske zabavali. Redne plesne vaje se vrše vsak četrtek in so prav dobro obiskane. Med svoje redne obiskovalce štejejo tudi starejše dame in gospode, ki očitno mlade.

Manj dobro kot Trije kralji se je pa obnesel njihov naslednik petek. Zadruga rokodelskih obrti za Tržico in okolico je bila namreč sklicala predavanje v gostilno Rueh z dnevnim redom: Predavanje tajnika zveze obrtnih združenj g. Kajzerja o ustroju obrtnih banke. Točno ob osmih se je zbralo lepo število obrtnikov in njihovih prijateljev, da čujejo poročila iz centrale. G. Kajzer je povedal celo zgodovino, kako je prišlo do sedanjega mučnega položaja, v katerem se nahaja celotno obrtništvo. Gospodarska kriza je menda dosegla svoj višek in potegnila za seboj vse obrtne stroke, ki skoro ne vedo izhoda kakor z lastno pomočjo in voljo. Boj obrtnim šušmarjem, ki zavzemajo danes skoro dve tretjini vsega obrtništva, se mora biti na tri fronte. Najmanj nevarni so tisti mali šušmarji, ki sicer odjedajo rednemu obrtniku precej zasluška, ki pa izvirajo povzročili le iz popravil. Trd oreh je industrijsko šušmarstvo, ki je razpredlo mrežo svojega delovanja na vse stvari in se ne omejuje nič več samo na vzdrževanje obstoječih naprav, temveč dela po naročilu in meri že kar na debelo. Tako zida Trboveljska družba svoje hiše v lastni režiji in ne da nobenemu obrtniku niti pare zasluška. Tretji šušmar pa je država s svojimi delavnicami. Tu pa je treba osredotočiti vso silo in voljo. Z ozirom na to se je soglasno sprejela resolucija, ki odločno protestira proti vsaki šušmariji in kliče oblast na pomoč, kakor jo predvideva obrtni zakon in red. Le tako bo mogoče, da doživi obrtništvo lepše čase.

Druga važna zadeva je bilo poročilo o ustroju Obrtne banke Podružnica v Ljubljani je zagotovljena in poziv na podpisovanje delnic izlzan. Na obrtnikih samih sloni otvoritev in dobro poslovanje za obrtnike prevlačnega denarnega zavoda. Skozi obe poročili pa se je plačala kot rdeča nit ona čudovita zgodba o razpustu komaj izvoljene Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. O tem se je vnela tudi ostra debata. G. Sitar iz Križev je ugovarjal tozadevni resoluciji in našel vprašanje, kdo je kriv na razpustu. Zvedel pa je tako prepričevalno resnico, da je h koncu območjal, Resolucija proti razpustu Zbornice za trgovino obrt in industrijo je bila nato sprejeta z dvajsetimi proti šestim glasovom. Nekaj obrtnikov pa se je tik pred glasovanjem odramilo, da so se na ta način izognili; resolucijo pa niso smeli glasovati. Tako se je petek izkazal kot jako slab dan za bodočnost klerikalnih zadev. Tržiško obrtništvo polagoma prihaja do prepričanja, da je treba strogo ločiti gospodarstvo in politiko. Za gospodarski napredek pa nihče ni, ki razdvaja obrtnike, da se vpišujejo v Obrtno zvezo, ki ima v svojih pravih točkah, da pomaga obrtniku pri volitvah SLS. Po predavanju se je vršil še zanimiv razgovor o obrtniških težavah in je navzoči tajnik Zveze podal še marsikatero navodilo za bodočnost. Takih predavanj bi bilo treba še in še.

Samo še danes ob 4. in pol 6 uri

„Žene velikih strasti“

(Ceu de Meode, die Tazzerin tr. Mjestet)

Usoda glasovitih žen v 8 velikih dejanjih — V glavnih vlogah odlični umetnik kakor Fern Andra, Grofica Este-hazy Pa i Olt, Theodor Loos. — Mad ni neoprimno

Ob pol 8. in 9. uri zvečer velika senzacija?

Kino »LJUBLJANSKI DVOR«

Tel. 730.

dovita zgodba o razpustu komaj izvoljene Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. O tem se je vnela tudi ostra debata. G. Sitar iz Križev je ugovarjal tozadevni resoluciji in našel vprašanje, kdo je kriv na razpustu. Zvedel pa je tako prepričevalno resnico, da je h koncu območjal, Resolucija proti razpustu Zbornice za trgovino obrt in industrijo je bila nato sprejeta z dvajsetimi proti šestim glasovom. Nekaj obrtnikov pa se je tik pred glasovanjem odramilo, da so se na ta način izognili; resolucijo pa niso smeli glasovati. Tako se je petek izkazal kot jako slab dan za bodočnost klerikalnih zadev. Tržiško obrtništvo polagoma prihaja do prepričanja, da je treba strogo ločiti gospodarstvo in politiko. Za gospodarski napredek pa nihče ni, ki razdvaja obrtnike, da se vpišujejo v Obrtno zvezo, ki ima v svojih pravih točkah, da pomaga obrtniku pri volitvah SLS. Po predavanju se je vršil še zanimiv razgovor o obrtniških težavah in je navzoči tajnik Zveze podal še marsikatero navodilo za bodočnost. Takih predavanj bi bilo treba še in še.

bo predložil tudi življenje ondodnega prebivalstva, njih stanovanja v malih kočicah itd.

Vse predavanje tvori niz nadvse lepih skopičnih slik ter bo zanimivo za vsakogar. V Beogradu kakor tudi v Zagrebu je bila udeležba toliko, da je moral g. predavatelj svoja predavanja ponoviti ter je vsa ondodna kritika polna hvale o predavateljevih izjavljanjih.

ZKD je povabila g. predavatelja tudi v Ljubljano in se je g. dr. Vouk rade volje udeležal. Nadejamo se največje udeležbe, ker smo prepričani, da bo izredno zanimivo predavanje vsakogar zadovoljilo.

Pričetek je točno ob 10.30 dopoldne; vstopnice se dobe v predprolaji pri blagajni kina Matice.

Prijatelj zimskih sukenj

Kakor že znano, je bilo izvršenih letosnjo zimo izredno veliko število tatvin sukenj po šolskih poslopih. Policija se je dolgo trudila, da izsledi predrzne tatove, včeraj pa se je eden po naključju sam ujel.

V torek, okrog 14 ure, je šolski vodja na Viču, g. Štrukelj, opazil pred šolskim poslopjem mladega možčka, čegar obnašanje se mu je zdelo takoj sumljivo. Na vprašanje, kaj išče mu je neznanec odgovoril, da čaka učitelja X. Vodja je odšel nato v staro šolsko poslopje in se čez 10 minut vrnil z zvezki v roki. Tisti hip pa je srečal pri izhodu šole zopet prejšnjega neznanca, ki je stiskal pod suknjo večji zavoj. Stekel je zato naglo za njim in ga dohitel nedaleč šolskega poslopja. Pozval ga je energično, naj mu pokaže, kaj skriva v zavoju. Tat je malomarno odvrnil, da nosi svolo staro suknjo. Na še bolj energičen poziv pa je slednjič razgrnil zavoj, v katerem so se pokazale kar tri lepo zvite suknje. G. Štrukelj je tedaj pozval neznanca, naj mu sledi na polico. Spotoma pa se je tat nenadoma premislil, bliskoma odvrnil zavoj in planil na pot, ki vodi čez železniški prelaz proti Rožni dolini.

Pričela se je pravcata divja gonja, kajti na krik g. nadučitelja so uvideli položaj tudi številni pasantje. Zdelo se je že, da se bo posrečilo tatu odnesti pete, toda končno se je vendarle upelhal Zasladovalci so ga zgrabili v bližini Končanove hiše in ga odpeljali nato v stražnico. Tam so spoznali v aretovancu že znanega prebrisanega tatu, 26letnega Janeza Strgarja, doma iz Rudnika. Na policijskem ravnanstvu se mu je šele zvečer razvezal jezik in je tatvino sukenj na Viču priznal. Ničesar pa ni hotel vedeti o raznih drugih tatvinah, ki so se dogajale skoro sleherni dan v šolah v mestu.

Tekom včerajšnjega dne je bilo res zopet izvršenih več tatvin sukenj v mestu, s katerimi očitno nima Strgar nobene zveze, in sicer v šoli v Mostah, na realki in na II. državni gimnaziji. Ravno vsled tega pa je upravičeno mnenje, da operira dobro organizirana družba, čije vredni član je tudi že aretirani Strgar. Policija se sedaj trudi da polovi in spravi v kraj tudi še te ptiče.

Aretovani Strgar je bil že velikokrat radi tatvine kaznovan. Svoječasno je kradel v družbi nekega Možine po mestu, zadrževal pa se je dalje časa tudi na Dolenskem. Iz zapore je prišel šele pred par meseci, sedaj pa bo bržkone spravljen zopet za dolgo dobo.

Pred sodniki

Gospod Friga je strog gospodar. Tam na periferiji Ljubljane, kjer stanuje, se čuje večkrat piskajoči stroški jok. Mož ima pri sebi hčerko svoje sestre Binco, ki je zelo pridni otrok; saj jo vsi sosedje hvalijo. Ker pa se je otroška muzika dan na dan ponavljala in je otroče tudi napram sosedom jačevalo, da ga Friga pretepa, so ga sosedje naznanili in možakar je moral pred ljubljansko sodnijo. Friga se je zelo jezil nad »pamžem«, češ da je otrok postal lažnjiv in da rad kaj zmake. Mož je dobil zaenkrat samo strogo ukor, ker je punčko tako kaznoval, da so se ji poznale podplutbe.

»Škorec, vi ste peli novembra v vlaku in ste hoteli za svoje petje nagrado,« je nagovoril sodnik slabo obločenega, mladega moža. »Seveda sem berač in že par let beračim; saj sem revež brez službe, pa tudi zdrav nisem,« je odvrnil Škorec. »Tako, tako, že več let beračite,« ga je brž povprašal sodnik, »No, boste zdaj prišli 5 dni v našo kletko, da boste kaj zapeli!« »O, prav rad, gospod, saj je zunaj zima in nič bi me ne razžalili, čeprav bi mi še malo priložili, saj v petih dneh še ne bo zima končala!«

Šofer Jurca bo plačal 200 Din globe. Zadeva je bila pa taka: Gospoda Primož in Francelj, ki sta težka moža, sta imela 7. novembra svojo dan. Čez dan sta ga pila na žive in mrtve, a ponosi sta si vzela avto in se vozila okoli. Naposled sta ukazala šoferju, naj ju pelje v hotel Tiger, kar je dečko tudi storil. Ko so se pripeljali pred hotel, je zvil šofer od pijanih gospodov zahteval voznino. Tencaj pa je pristopil njun neznanec Time, ki je v del, da sta plačala Jurca že prej predno ju je sploh odpeljal. Time je to Jurci očital, ki je skočil jezen vanj in mu pritisnil pal za ušnic. In te zaupnice so ga stale par sto dinarjev.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Četrtek, 13.: Zaprti Petek, 14.: »Kovarstvo in ljubezen«. D. Sobota, 15.: »Peterčkov poslednje sanje«. Dijaška predstava pri znatno znižanih cenah. Nedelja, 16.: ob 15.: »Triglavska bajka«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob 20.: »Ugrabljen Sabine«. Izv. Ponedeljek, 17.: »Stalni gost. »Bouabouche« A.

Ljubljanska opera

Četrtek, 13.: »Tannhäuser« E. Petek, 14.: Zaprti Sobota, 15.: »Seviljski brivci«. Delavska predstava pri znižanih cenah. Izv. Nedelja, 16.: ob 15.: »Othello«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ponedeljek, 17.: Zaprti.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 13.: »Orlova« C. Kuponi Sobota, 15.: »Večni mladeniči«. Premijera. Proslava 50letnice A. Danila

Nedelja, 16.: ob 15.: »Večni mladeniči«. Predstava za zunanje goste.

Premijera Goldonijske komedije »Pri lepi krmarici«, naznanjena za petek, je radi boleznim gospoda Gregorina preložena. V petek se uprizaro Schillerjeva tragedija »Kovarstvo in ljubezen« za abnoma D.

Iz ljubljanske gledališke pisarne. Danes se poje po daljši pevzi Wagnerjeva velika opera »Tannhäuser« za red E. V glavnih partiiah nastopijo ge.: Zaludova in Thierry-jova ter gg. Knittl, Holodkov, Betetto, Kováč, Janko, Zupan, Mohorič. Dirigent gosp. M. Polič. V petek ostane opera zaprta. V soboto se vrši prva delavska predstava s klasično komično opero »Sevilski brivci«. V nedeljo popoldne ob 3. se poje velika Verdijeva opera »Othello«, kot ljudska predstava pri znižanih cenah.

Ljubljanska opera v Osijeku. Gledališče v Osijeku bo stavilo tokom januarja 25-letnico svojega obstoja. Pri svečanostih nastopi tudi ljubljanska opera, ki bo gostovala z Mozartovim delom »Così fan tutte« pod vodstvom ravnatelja Polića v torek, dne 18. januarja.

Zamorske pesmi v zagrebški koncertni dvorani. V torek, dne 18. januarja bo pela v Zagrebu ameriška pevka Edna Thomas. Prednašla bo zamorske pesmi v originalnem kostumu trncev v bojih za osvobodjenje okrog l. 1860.

Otvoritev novega gledališča v Subotici. V ponedeljek, dne 10. l. m. so otvorili z velikimi slavnostmi novo gledališče v Subotici. Otvoritveni nagovor je imel mestni župan Dragoslav Gjorgjević, ministra prosvete je zastopal sekretarji šef Milan Dimović, prvo predstavo pa je odigral ansambel Narodnega gledališča v Beogradu, ki je uprizoril rusko opero »Carjeva nevesta«.

Nova jugoslovenska drama. Gledališka uprava v Zagrebu je sprejela v letošnji repertoar svojega dramskega gledališča dr. Miroslava Feldmana dramo »Vožnja«.

Wagnerjeve svečanosti v Parizu. V Parizu pripravljajo Wagnerjeve svečanosti v velikem obsegu. Predstave se bodo vršile v gledališču na Champs Elysees. Vodil jih bo grof Fred Coloredo. Na sporedu je dvanajst večerov. Wagnerjev ciklus se začne dne 5. marca. Najprej se uprizaro glasbene drame: Walkura, Siegfried, Tannhäuser, Lohengrin ter Mojstri - pevci. Dirigiral bosta kapelnika Kleiber in Walter, peli pa bodo najboljši wagnerijanski specialisti.

Domače vesti

* **Kredit za uradniške razlike izbran.** Po poročilih iz Beograda je finančni minister merodajna mesta obvestil, da je izplačevanje uradniških razlik do nadaljnjega ustavljeno, ker je tozadevni kredit že izbran. Z izplačevanjem se prične šele po sprejemu novega proračuna ako finančni odbor ne bo črtal dotičnih postavk.

* **Zdravstveno stanje Jovana Cvijica.** Znameniti dunajski kardiolog prof. dr. Wenkenbach, ki je prisel na povabilo kralja Aleksandra radi kritične bolezni znanega srbskega učenjaka Jovana Cvijica v Beogradu, je imel že v torku z bolnikovi zdravniški dolg konzilij, na katerem se je strinjalo s postavljeno diagnozo in izjavil, da je bolezen zelo resna. Izvršen je bil skupen sklep glede nadaljnjega zdravljenja Cvijica.

* **Proračun ministrstva prosvete.** V ministru prosvete je izdelan definitivni predlog budžeta za proračunsko leto 1927-28. Zajeto je izdelan tudi predlog o novih amandmanih.

* **Poslovanje na srednjih šolah.** Ministrstvo prosvete je odločilo, da direktorji v nobenem slučaju nimajo pravice do honorarja šolskih poslovođij, ker morajo na zavodih, ki imajo pod 150 dijakov, sami vršiti pisarniške posle brez nagrade. Pri zavodih, ki imajo višje število dijakov, pa vrši te posle poseben poslovodja.

* **Seje glavnega prosvetnega sveta v Beogradu.** Ta teden se vrše v Beogradu seje glavnega prosvetnega sveta, na katerih se bo pregledalo in odobrilo večje število učnih knjig.

* **Strokovni svet v ministru prosvete.** G. minister prosvete je podpisal odlok, s katerim se ustanavlja po določbah činovniškega zakona poseben strokovni svet tega ministristva. Predsednik strokovnega sveta je pomočnik ministra prosvete Dragomir Obradović; člani so: Nikola Polovina, načelnik splošnega oddelka; Gliša Elezović, načelnik oddelka za osnovno šolstvo in narodno prosveto; Nikola Kasapić, načelnik oddelka za srednje šolstvo in dr. Milan Kugler, načelnik ministristva pravde.

* **Slavnostna seja na čast Nikoli Tesli.** V soboto popoldne bo v dvorani stare beograjske univerze slavnostna seja na čast Nikole Tesle. Sejo bo otvoril rektor univerze dr. Pavle Pavlović, govorniki pa bodo dočkan tehnične fakultete Gorgije Mijović ter profesorja Miodrag Popović in Dragoljub Jovović.

* **Ostavka na državno službo.** Sodnik Peter Maležić v Ptuju je podal ostavko na državno službo ter se posveti notarijatu.

* **Vladni komisar v Varaždinu.** Ker je na seli 23. decembra večina občinskega sveta v Varaždinu glasovala proti proračunu za leto 1927, je župan Ivica Kovčević odstopil. Občinski svet je bil nato razpuščen in je bil imenovan sedaj za vladnega komisarja upokojeni žandarmerijski podpolkovnik Dušan Dragolović iz Zagreba.

* **Za napravo brvi preko Save pri Medumu in novih poti iz Vikra na Grmado** se zavzema inspektor Jos. Wester v odprtem pismu na predsednika SPD dr. Fr. Tomlinška v zadnji številki »Planinskega Vestnika«. Njegova izvajanja so prav zanimiva, njegovi predlogi pa najdejo brez dvoma splošno odobranje ne samo v turistovskih krogih marveč predvsem med domačim prebivalstvom, ki bo zlasti z veseljem pozdravilo misel, da se zgradi pri Medumu preko Save brv ter s tem omogoči prebivalcem iz Vikra, Pirniča in Zavrha udoben dohod na železniško postajo Medno. Zeleni bi, da bi Slov. planin. društvo v sporazumu s kraljevim čimteljstvom skušalo čimnapreje realizirati ideje, ki jih je sprožil g. Wester, ker bi bilo s tem ustrezno in turistom i domačemu prebivalstvu.

* **Slovensko ribarsko društvo** je imelo v torku zvečer v restavraciji »Ljubljanski dvor« občni zbor, ki ga je otvoril podpredsednik v. sodni svetnik Mladič. V svojem nagovoru je naznanil, da je dolgoletni dosedanjí predsednik dr. Ivan Ribiča odstopil, ter predlagal, naj občni zbor izreče odstopništvu predsedniku za njegovo poživljeno delovanje in pridruženja iskreno zahvalo. Občni zbor je predlog soglasno sprejel. Nato je poročal blagajnik o finančnem stanju, tajnik dr. Munda pa o društvenem delovanju v preteklem letu. V ime na revizorjev je poročal dr. Al. Praunseis in predlagal celokupnemu odboru absolutno, kar je bilo sprejeto. Na predlog odbornika Pristova so se izvedle volitve novega odbora z vzklikom. Izvoljeni so bili: Dr. pravnik dr. Avgust Munda za predsednika, v. sodni svetnik A. Mladič za podpredsednika, v. odbor pa dr. Iv. Tavčar, Rado Hribar, inž. Hajninar, Filip Priston, Iv. Jakopič. Pri razpravi o služajnostih se je načelo marsikatero za ribarstvo važno vprašanje. Največjo pozornost je vzbudila ugotovitev, da šteje društvo samo 130 članov, da pa je ribarski odbor izdal okrog 600 ribarskih knjižic.

* **Pogreb gospoda Franca Mraka.** posestnika v Radovljici, se vrši danes, ob 3.30 popoldne v Radovljici.

* **Zlžana vožnja in vizum za vinski sejem v Ptuju.** Ministrstvo prometa je dovolilo za vinski sejem in razstavo, ki se bo vršila od 15. do 17. t. m. v Ptuju, 50% znižanje vožnih cen na vseh prugah državne železnice. Istočasno je finančno ministristvo dogovorilo z notranjim dovolilo tudi znižanje vizuma za inozemce na 20. Din. Protektorat nad sejmom in razstavo je prevzel veliki župan dr. Prkmarer v Mariboru, ker je namenjena razstava, ki je aranžirana v velikem stfju, vseh mariborski oblasti in naj se z njo navežejo stiki za izvoz vina v inozemstvo. Najavljene so že večje depu-

tacije gospodarskih krogov iz Gradca, Budimpešte in Nemčije. Zveza gostilničarskih združenj za mariborsko oblast je na svojem predvčerašnjem občnem zboru sklenila prirediti zunanji gostom časten sprejem.

* **Iz državlanskega statusa.** Za podelitev našega državljanstva so zaprosili: Aleksandra Zaharova, profesorica na ruski gimnaziji v Hrastovcu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, pristojna v Kijev, Rusija; Ladislav Pleskač, posestnik v Korovcih, srez mursko sobočki, pristojen v Sarvar na Madžarskem; Stefan Horvat, posestnik v Radenci, pristojen v Redič na Madžarskem; Rudolf Bevič, posestnik v Zrkovcih pri Mariboru, pristojen v Gorici; Anton Moderni, posestnik pri Mariji na Breznu blizu Maribora, pristojen v Kojsko pri Gorici. — Izstop iz našega državljanstva je ministristvo notranjih del dovolilo Ferdinandu Veleju, delavcu v Eggenbergu pri Gradcu, pristojnemu dosedaj v Sv. Danilcu, srez dravogradski; Pridihu Omanu, rudarju v Judendorfu, pristojnemu dosedaj v Malno, srez mariborski; desni breg in Mihaelu Zemljiču, zasebniku v Altendorf, pristojnemu dosedaj v Lutverce, srez lutumerski — vsem radi sprejema avstrijskega državljanstva. Nadalje iz 1) sreza mariborskega levi breg, Vincencu Walzu, tesarju v Arvežu (Arntels), pristojnemu dosedaj v Gornjo Sv. Kungoto; Ignacu Pamerju, delavcu v Kapfenbergu, pristojnemu dosedaj v Velko in Ani Kos, bolničarki v Gradcu, pristojni dosedaj v Emlance; 2) iz mariborskega desni breg Emi (Ani) Pregl, zasebnici v Knitelfeldu, pristojni dosedaj v Sv. Miklavž; 3) iz slovenigradskega, Alojzu Sivrniku, sedlarju v Pohnsdorfu pristojnemu dosedaj v Sv. Florian; 4) iz celjskega Matiju Stahel, čevljarju v Spittlau pristojnemu dosedaj v Polzele; 5) iz dravogradskega Pavlu Kerblertu, peku v Gabersdorfu, pristojnemu dosedaj v Kapljo in Petru Pšaderju, vrtnarju v Strassengau, pristojnemu dosedaj v Brezno; 6) iz lutumerskega Henriku Zupanu, čevljarju v Neudorfu pristojnemu dosedaj v Lutverce; Martini Prelog, kuharici v Gradcu, pristojni dosedaj v Hrasice-Moto in Francu Zaverniku, posestniku v Enzelsdorfu, pristojnemu dosedaj v Črncu; 7) iz puškega Olgi Groser, gostilničarki v Neudorfu pristojni dosedaj v Zavrč; Francu Copaku, rudarju v Judendorfu, pristojnemu dosedaj v Sedlatek in Ivanu Merkušu, klučavničarju v Eggenbergu, pristojnemu dosedaj v Gornjo Pristavo; 8) iz murskoboškega Mihaelu Hovžarju, mizarju v Untervogau pristojnemu dosedaj v Kraško; Ferdinandu Langu, kamenarju v Veitendorfu pristojnemu dosedaj v Pertoci in Josipu Kolmanču, delavcu v Kahl'sdorfu pristojnemu dosedaj v Maitince — vsem radi sprejema državljanstva avstrijske republike. Boltavzaru Uderlu trgovcu v Penzbergu, pristojnemu dosedaj v Šmartno pri Slovenigradu — radi sprejema državljanstva nemške republike.

* **Iz pošto-brzojavne službe.** Minister pošte in brzojave je odredil, da se vsem dijakom pošto-brzojavne šole, katerim so bile stipendije zaradi slabe ocene odvzete, te stipendije zopet podeli, ako v naslednjem tromesečju popravilo slabo oceno.

* **Prodaja starih znank krske izdaje.** V pisarni ekonomskega oddelka poštne ministristva v Beogradu, Delfgradska ulica 44, bo dne 28. januarja pisarna dražba starih frankovnih in portovnih znank krske izdaje (okoli 265.000 znank). Pogoj so na vpogled pri ekonomskem odseku poštnega ravateljstva v Ljubljani.

* **Županstvo Gradac ne Belokranjskem** naznanja da se vrše vsi letni selmi v letu 1927 na soboto in ne na petek, kakor je nastimeno v pratiki Selmi so preloženi na soboto radi tega, ker so ob petkih v Karlovcu.

* **«Nova Evropa», številka 1. I. 1927** ima to-le vsebino: Natrag u pokrajine! (Pitanje Beograda). — Umni radnici i politika (B. Čubrilović). — Kako je postala Jugoslavija (Dr. Seton-Watson). — Pred stvaranje Jugoslavije (Dr. Nikola Stojanović). — Politički pregled: Uzunović krpi vladu (C).

* **Lažni narodni poslanec.** V hotel »Central« v Osejku je prišel te dni elegantno oblečen gospod, ki se je portirju predstavil kot Ivan Gabrič, narodni poslanec in inspektor ministristva za notranje zadeve. Čez pet dni je zapustil hotel, ni pa poravnal računa. V hotelu pa je le mož pozabil aktovko, v kateri so bili razni ceniki »Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani«. Zdi se torej, da je dozdevni inspektor in narodni poslanec menda le akviziter.

* **Plaz na železniški progi.** Gradbena dirkecija v Sarajevu obkavlja, da je na progi Prozor-Rama za dalj časa ustavljen promet, ker je velik plaz popolnoma zaprl promet.

* **Jugosloven sloviti graditelj violin** Ameriški listi poročajo, da se je nekemu našemu emigrantu v Seattle posrečilo izgotoviti izredno dragoceno violino, ki glede tona prav nič ne zaostaja za slavni Stradivarijevi violinami. Graditelj te violine je Nikola Vasič, rodom iz Zvornika v Bosni. Odkril ga je znani virtuoz Eiman.

* **Tatvina na železnici.** Kakor poročajo iz Zagreba, so doslej neznani zlikovci vložili v vagon štev. 36.555 ter med drugim ukradli tudi dva paketa iz Ljubljane in sicer pošiljatev trvdke Šarabon za trvdko Radak & sin v Sremski Mitrovici, v kateri se je nahajalo 31 kg suhega grozdja, ter pošiljatev trvdke Koebch za trvdko Kratnar & Corić v Zagrebu, ki je vsebovala eno balo platna. Tatvina je bila izvršena na zagrebškem glavnem kolodvoru.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo, pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Orožje,** lovske potrebščine in vsa popravila orožja, najceneje pri puškariju P. K. KAISER, Ljubljana.

* **Proti slabokrvnosti,** bledici in slabemu teku izbornu deluje Kolaferin (železna aromatična tinktura) izdeluje lekarna Mr. Ph. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda«, Kongresni trg 12.

Iz Ljubljane

* **Volilni sestanki Naprednega bloka v dvorskem okraju.** Serijo volilnih sestankov v Ljubljani za volitve v oblastno skupščino je otvorilo sredi v restavraciji pri Mraku na Rimski cesti Napredno politično društvo za dvorski okraj. Sestanek je bil zelo dobro obiskan, vsi prostori so bili nabiti polni. Volilcem sta se ob tej priliki predstavila kandidata dr. Dinko Puc in Iv. Tavčar. Zborovanje je otvoril g. Jarc, nakar je dr. Puc v temperamentnih besedah razložil glavni pomen volitev v oblastno skupščino očrtal pogubno politiko sedanjega koruptivnega režima RR ter njegovih tajnih zaveznikov. Opisal je kameleonstvo politike klerikalne stranke ter citiral v dokaz razne izjave njenega čefa dr. Korosca v letih 1920, 1923 in 1926. Posebno zanimivo je bilo poročilo o našem nepovolnem zunanje-političnem položaju, ki ga je zakrivila nesposobnost radikalno-radikalnekega režima. V svojem govoru je omenjal gospodarsko krizo, omalovaževanje ter brskiranje javnih nameščencev, redukcijo njihovih plač ter sramotno igro z nezplačenimi diferencami. Pozval je zborovalce, naj izvrše svojo dolžnost ter poskrbe, da bo na dan volitev oddal siehni napredni svoj glas Naprednemu bloku. Šegar zmaga nad vsemi demagogij in zygazari mora biti sijajna. Svoj govor je končal ob velikanskem navdušenju zborovalcev z besedami: »Sami si boste kovali svojo srečo in rezali svoj kruh!« — Drugi govornik g. Ivan Tavčar je očrtal pomen oblastnih volitev z ozirom na rešitev raznih socialnih vprašanj. Opisal je popolno zanemarjanje teh vprašanj od strani radikalno-radikalnekega režima ki ni na nobenega socialnega čuta, ampak vod samo svojo osebo in strankarsko politiko, ne vidi pa teženi trepetnega delovnega ljudstva in njegovih potreb zlasti pri nas v Sloveniji. Pozval je zborovalce naj se strnejo v Naprednem bloku za čim silneje zmago. Tudi njegov govor je izzval splošno navdušenje, ki je došlo do izraza v dolgotrajnem odobravanju. Govoril je g. Juvan, ki je pozval vse napredne volilce k čim večji udeležbi na velikem manifestacijskem zborovanju Naprednega bloka, ki se bo vršilo v nedeljo ob 10. dopoldne na Taboru ter nato zaključil »lepo uspešo zborovanje«.

* **Volilni sestanki »Naprednega bloka«** za Poljanski okraj se vrši v petek 14. t. m. ob 8 uri zvečer v gostilni pri Košku na Kerkovem trgu v vrtnem salonu ter opozarjamo somišljenike, da se sestanka zanešljivo udeležijo. Govorniki nosilec liste dr. Puc ter g. Ivan Tavčar.

* **Volilni sestanki »Naprednega bloka SDS in NSS«** iz šentpeterskega in kolodvorskega okraja imajo svoj volilni sestanek v petek dne 14. januarja ob 8 zvečer pri Bončurju na Sv. Petra cesti. Priidite vsi in pripeljite svoje prilatelje in znance s seboj.

* **Osebnost g. v. vladni komisar** Anton Meninger je v občinskih zadevah odstopal na Dunaj ter bo do torka dne 18. januarja odsoten.

* **Število volilcev v mestu Ljubljani** za volitve v oblastno skupščino znaša po končanem reklamačnem postopanju 14.064. Pri poslednjih volitvah v narodno skupščino je znašalo število 13.779. Volitve se bodo vršile na 20 voliščih v istih lokalit, kakor zadnja volitev v narodno skupščino. Tudi porazdelitev volilcev na posamezna volišča je ostala neizpremenjena ter voli vsak volilec, ako ni izpremenil med tem svojega stanovanja, tam, kjer je volil polsolanca v narodno skupščino. Ker je tokrat za Ljubljano potrjenih 6 kandidatih list, bo na vsakem volišču 6 glasovalnih skrinjic.

* **Martin Dolničar** † Dne 11. t. m. je preminul v Ljubljani tovarnar g. Martin Dolničar, rodom iz obče znane narodne družine Dolničarjevih iz Šmartna pri Ljubljani. Že od rojstva rahlega zdravlja, je pokojni sicer večkrat bolehal, vendar ga je smrtna kosa nepričakovano in vse prerano ugrabila žalostno družini, ko še ni izpolnil niti 48. leta. S svojo nadarjenostjo in pridnostjo se je povselp umrl na uzledno mesto industrijalca ter je bil soustanovitelj in sopesestnik dobro uspevajočega tovarniškega podjetja v Ljubljani. Po svojem prepiranju je bil vedno odločen naprednjak ter je marljivo sodeloval tudi v narodnih društvih. Posebno Ciril-Metodova družba mu je bila vedno pri srcu. Kot človek je bil vedno odkritega in vselega značaja ter bil vsled tega povsod zelo priljubljen. Tudi rezevi bode težko pogrešati njegovo zlato srce. Svoji družini je bil pokojni vsledkar dober soprog in oče. Naj mirno počiva v preranem grobu Preostalim naše iskreno sožalje, njegovi prijatelji in znanci pa naj obranijo pokojnika v prijaznem spomnu.

* **Operetni večer v Sokolskem domu** na Viču priredili člani Narodnega gledališča v Ljubljani v soboto, dne 13. januarja. Prednašali bodo razne odlomke s plesi iz

Danesi	Komedi a. Smeh	Izborna zabava.	Danesi
KOHN in DRUG			
Sovraštvo med katoliško in židovsko družino!			
Predstave ob 4. po 6., pol 8. in 9. uri			
Kino Ideal			

raznih operet kakor: Grofica Marica, Terezina, Valčekov čar, Logarjeva Krista in Ptičar. Poleg tega še nekaj shansonov in skeč s petjem »Pred sodnijo«. Večer obeta biti medvse zabaven, za to nam jamčijo tudi imena naših operetnih ljubljencev, ki sodelujejo na tem večeru in sicer ga Vera Balatkeva in g. Peček in Povhe. Na klavirju jih bo spremljal operni kapelnik g. A. Balatka. Začetek točno ob 20. uri zvečer. — Predprodaja vstopnic kakor običajno za vse prireditve Sokola na Viču. Opozorjamo, da se operetni večer vrši le, ako bo zadostna predprodaja.

**Danes zvečer ob osmih
pri oslavlji Silvester**
s katerom siloskega ostra v
restavraciji »Lubia sk vo«
Prisna, izbrana vina lik sna kuhinja. Sezonska svec al te a od da es na e vsak dan: morski, pa ki Ganzievol).

Vstop prost. Odprto do 2 ponoči.

* **Druga damska seja** za prireditve Tatjaninega večera bo v soboto ob 4. popoldne. — Odbor.

* **Sankanje po javnih potih v Tivoliju** Pijeko nam v letošnji zimi se mladina kaj pridno sanja, kar je vse bvalo vredno. Zal pa, da se mnogi ne sankajo na sankaljšu, marveč po javnih potih ter s tem ogrožajo varnost občinstva. Na podlagi svoječve ne odredbe mest. magistrata je sankanje na javnih potih prepovedano in kaznjivo. Opozorja se starše, da mladino pouče, ta je sankaljšu v Tivoliju edino le na travniku nad velesojmaki prostori.

* **Mestno drsališče pod Tivolijem** je odprto in razpolaga na celi ploskvi z iz vrtnim ledom.

* **4. ciklus predavanj umetnostno zgodovinskega društva.** Sedmo predavanje se vrši v četrtek 13. januarja t. l. ob 18. uri v univerzitetni zbornici. Predava dr. P. Mesesnel o »Zgodovini stekla in porcelana« Dajaki pust.

* **Zahvala.** Vsem ki so nam v boju za obstoj našega gledališča v Ljubljani s svojo požrtvovalnostjo in plemenitim razumevanjem pripomogli do tako lepe javne manifestacije, pri nedeljskem zborovanju, izrekamo ter potom našo najpriprčnejšo zahvalo. Ohenam pa prosimo, da nam tudi v bodoče ohranijo svojo naklonenost in nas podpirajo v našem stremeljenju za ohranitev naših kulturnih pridobitev. — Za Mestni odbor Udruženja gledal. igralcev, Ljubljana — Drenovec, t. č. tajnik.

* **Podpornemu društvu slepih Ljubljana** Wolfova ulica 12 je darovalo uradnišvo Krednega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani Din 500 mesto venca na krsto umrle gospe Marije Florjandčeve. — Iskrena hvala!

* **Društveni sestanki »Svete Vojske«** se vrši danes (četrtek) ob 20. v klavirski sobi dr. škofskega učiteljstva. Spored: Deklamacija »Zganje«. J. Koprivnik; predavanje »O bistvu alkohola«. J. Lindič; sluščajnost. Vsak kdor se zanima za treznostni pokret, le povabilen in dobrodošel.

* **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policijski sledilci: 4 tatvine, 1 poškodba tuje lastnine, 1 telesna poškodba, 1 poskusen samomor, 1 najdba mrtvega novorojenčka, 2 prestopka klenja, ena nožna mra, 3 prestopki pasnega kontumaca, 2 prestopka kaljenja v gledališču in 6 prestopkov cestno-policijskega reda. Aretacija je bila izvršena 1 in sicer radi tatvine.

* **Tudi jubilej.** Viktor Kuštrin je znana prikazen na ljubljanskih ulicah, ki vzbuja pozornost s svojim živoredečim nosom Rad pripoveduje, da je bil včasih oficir, kar se mu lahko verjame ali pa tudi ne, sedaj ga pa »žinja in žaga« po vseh mogočih gostilnah, prodaja trakove za čevlje in silšno blago, doma ga baje pretepaajo ženske. Radi zadnje imenovanega dejstva se večkrat zjezi in ne gre domov. Raje poje pomoči po cestah in sicer toliko časa, da ga sname stražnik. Ravno v torku se mu je primerilo, da je že petdesetih prenočil v policijskih zaporih.

* **Smola na smolo.** Če ima kdo res smolo, lo ima prav gotovo čena aretovanega poštnege šoferja Ivana Mandelja. Malka Medtem ko je bila dne 9. t. m. zaslišana na policiji, se je splazil v njeno stanovanje tat ter ji odnesel 219 Din iz domačega gošpodništva.

* **Vlom v stanovanje.** V torku dopoldne dopoldne je neznan zlikovec vlomil v stanovanje trgovca Ivana Sedlarja v Linhartovi ulici. Svedrovec se je splazil v stanovanje s pomočjo ponarejenega ključa. V spalnici je zapazil mal kovečev, v katerem je slutil posebno bogat plen. Skušal je koveč odpreti, vendar pa se mu ni odela ključavnica. Nato se je spravil nad pisalno mizo, pa tudi te ni mogel odpreti. Morda bi se bolj potrudil, da je vedel, da je notri shranjenih 7000 Din v gotovini. Tata so slednjič prepodili in je moral oditi praznih rok.

* **Pobeg od doma.** 17 letna brivska učenka Tereza K. se je naveličala doma in dne 10. t. m. izginila. Ker je mladenka bolj romantične narave, se je bati, da ni izigral te njene strani kak pustolovec. Ubežjo dekle je oblečeno v rjav plašč, obrobilen s kožuvinno, na glavi pa nosi belo čepico.

* **Plesne vale železničarjev** se vrše od sedaj naprej vsak petek ob 20. uri v steklenem salonu restavracije ljubljanskega gl. kolodvora. — Prireditelci odbor.

Iz Maribora

* **Prof. Janko Košan umrl.** Včeraj jutraj je umrl v Mariboru v 70. letu starosti prof. Janko Košan. Pokojnik je bil svojočasno agilen narodni delavec in tudi predsednik Slovenske čitalnice itd. Pogreb bo v petek 14. t. m. ob pol 13 iz hiše žalosti Maistrova ulica 1 na mestno pokopališče v Pobrežju.

* **Obrotno gibanje.** Številno obrti v Mariboru se vedno narašča. V mesecu decembru je bilo izdanih 13 novih obrtnih pravic, izbranih pa samo 8. Kot nova sta pristanila med drugim še 2 mesarja na Glavnem trgu. V seznamu je nadalje obrtna pravica mestne občine za prevažanje oseb z avtobusom. Med posebnostmi navajamo podelitev obrti umetnega slikanja na svilo in prodajo pečenih in surovih morskih rib. Likvidirali pa sta dve posredovalnici služb, katerima je očitvidno odvzela trg Borza dela, ki posreduje službe brezplačno. Očitvidno peša tudi trgovina z avtomobili, ker je to pravico neki obrtnik v Gosposki ulici odložil.

* **Čebelarstva podružnica za Maribor** in okolico opozarja, da se občni zbor dne 6. januarja radi prepelje udeležijo čebelarjev ni mogel vršiti ter se je preložil z istim dnevnim redom na nedeljo 16. jan. ob pol 11 v šoli na Ruski cesti. Točnost, ki smo jo dolžni našim čebelicam, dolžni smo tudi podružnici, zato pričakujemo vse člane in družje čebelarje, da si napravimo dober delovni načrt za to leto.

Volilni shod SDS v Središču

V nedeljo, dne 16. t. m. ob 2. uri se bo vršil javen shod samostalne demokratske stranke v Središču

v prostorih gostilne g. Fr. Horvata

Na shodu poročajo: nar. poslanec doktor Ljudevit PIVKO: nosilec liste SDS za ptujski srez Lovro PETOVAR in notar Branko SVOBODA iz Varaždina. Somišljeniki iz Središča in okolice, v nedeljo 16. t. m. vsi na demokratski shod

* **Ne celovski, ampak graški škof dr. Schuster** je odklopal upravitelja Admontskih posestev, duhovnika Pavelca v Gornji Radgoni, kar popravljamo na ljubo »Slovenca«. Graški škof dr. Šuster je dolga desetletja sistematično germaniziral cerkve ob slovensko-nemški meji na Stajerskem in preganjal slovensčino iz cerkve ob meji ter prestavljal rodke slovenske duhovnike ki so bili v graški škofiji, iz obmejnih žup na Gornje Stajerske. Rani župnik Vid Janžekovič v obmejni Svečini je v tom oziru bridko tožil in vodil natančno evidenco slovenske duhovščine, katero je škof dr. Šuster premostil iz obmejnih krajev med Gornje Stajerce. Sedanjí zavezniki predsednika nemškega političnega društva dr. Mühlsteina pa morajo seve s ponosom razglasiti, če je isti dr. Šuster imenoval upravitelja posestev nemškega Admontskega samostana v Gornji Radgoni duhovnim svetnikom graškega škofa.

* **Bi se radi kregali.** Klerikalci se jeze, da ignoriramo budalosti »Stražice«, pa ne moremo pomagati. Novi redukcioni »Stražice« se pozna otročja seminitost, med tem ko je ob boljših časih znala biti vsaj zlobna, tako da je bilo vredno malo podebatirati z njo. Za duhovnost g. Zebota ali čenčarje bivečje demokratske, oriunšča in sedaj plačanega radikala, ki tudi polni prodale nove »Straže«, pa je škoda papirja. SLS se bo morala z Nemci vred dne 23. t. m. prepričati, da v Mariboru ni Pepetov, ki bi jih bilo mogoče spetati v drugo skrinjico nemško-radikalne »Straže« in zato ne bi s kreganjem!

* **Vlomilci na delu.** V noči od nedelje na ponedeljek so neznani vlomilci vdrli s ponaretenimi ključji v gostilno Puntigam v Milinski ulici ter odnesli natekarič iz zaklenjene omare 12.050 Din gotovine in nekaj cigar in cigarjet. — Včeraj je aretirala policija nevarnega tatu in vlomilca Ertela, ki ga zasleduje orožništvo v Črni pri Prevalah radi meseca novembra v Črni izvršenih vlovov in tatvin. Ertel je bil zaposlen nekaj dni pri tvrdki Nassimbeni in je tudi tu pokradel zidarjem razno obleko v vrednosti 3500 Din.

Iz Celja

* **Četrta skrinjica** je naša. Pri volitvah v oblastno skupščino vržile vsi narodni volilci mesta Celje svojo kroglico v 4. (zadnjo) skrinjico. Zmaga starih narodnih Celjancov in odličnih gospodarskih strokovnjakov dr. Božiča in Ivana Rebaka mora biti sijajna. Komur je za delavnost, sposobnost, poštenost in značajnost, ta bo radni dni tndi agitator. Zdržena opozicija klerikalcev, radikalov in Nemcev naj izgine za vedno v ropotarnico.

* **Mi tudi nismo denuncijanti.** Te besede smo čitali med celjskimi noticami včerajšnjega »Slovenca«. Ali naj klerikalno gospodu zopet in zopet opozorimo na grde denunciacije ob izbruhu vojne in med vojno, ko so bile organizirane celo klerikalne pisarne z izrečno nalogo, da denuncirajo avstrijskemu rablju razne nacionalne in napredne slovenske voditelje. Ako bi mogel govoriti Suhi baier in obkline holne poljane, bi bila obsojda za klerikalce naravnost strašna. In v Celju samem, ali ni znani celjski klerikalni voditelji po zadnjih občinskih volitvah denuncirali javnega nameščenca pri pristojni oblasti Pa saj zagreši »Slovenec« denuncianstvo v isti koloni, v kateri si drzne postaviti zorniko trditve. Klerikalci imajo pač pravico ljubiti in poštenost preveč na jeziku, a oremajo v srcu.

Iz življenja in sveta

Buletin Društva narodov o sedanji gripi

Kakor smo že poročali, je izrazilo več evropskih držav željo, naj bi Društvo narodov izdalo primeren buletin o gripi, ki razsaja sedaj po našem kontinentu. Oddelek za zdravstvo je vstregel tej želji in s tem prvič pokazal, da zamore biti njegovo delovanje Evropi tudi praktično v korist. Statistika, ki je izšla, govori seveda le na splošno o epidemiji, toda podaja vendarle najpomembnejše podatke, ki omogočajo celoten pregled.

Prava epidemična gripa razsaja v teh-le deželah: v Belgiji, na Danskem, v severni in srednji Španiji, na južnem, srednjem in vzhodnem Francoskem, v Angliji, na Irskem, v Nizozemski, Norveški, Švedski, v Švici in na Češkoslovaškem.

Iz ostalih dežel se poroča: v Italiji se gripa doslej ni pojavila. Nemčija ne pozna epidemije gripe, temveč le posamezne slučaje. Zelo mnogo pa je obolenj dihalnih organov, ki pa so infekcijskega značaja ter jih smatrajo radi tega za gripo.

Švicarske in francoske zdravstvene oblasti povdajajo še, da obolevajo za gripo zlasti ženske ter starejši ljudje, ki so prekoračili 55. leto starosti. V Ženevi, Baslu in Bernu je začela gripa že poljenjati, v Curihi in Solothurnu pa šele narašča.

General Carlo Sanna,

predsednik na novo ustanovljenega sodišča, v Rimu, ki bo sodilo v inozemstvo pobegle politike.

Proces, ki bo trajal tri četrt leta

V torek jutraj se je začela v Berlinu obravnava proti bratoma Barmat. ki ista zaslula v nemški javnosti po svoji nepoštenosti in velikanski sleparki iznajdljivosti. Brata Julij in Henrik Barmat sta obtožena ogromnih goljufij v škodo pruske državne banke in brandenburške centrale za žiro-račune. Obtožnica se glasi na goljufijo, podkupovanje, prikrivanje bilance itd.

Za proces vlada velikansko zanimanje in temu interesu odgovarja tudi udeležba, ki je bila že takoj prvi dan jutraj ogromna. Ljudje so pritiskali v razpravno dvorano s tako silo, da je moralo sodišče organizirati posebno četo stražnikov in žandarjev, ki naj branijo vhod pred vsiljivim občinstvom.

Brata Barmata sta razmeroma mlada človeka. Glavnemu obtožencu Juliju Barmatu je šele 37 let, njegov brat Henrik pa je 4 leta mlajši od njega. Poleg njiju sedi na zatožni klopi kot glavni krivci poslanec nemškega Reichstaga Lange-Hegemann, neki višji finančni svetnik, več bančnih direktorjev, poslovodij in ljudi v sličnih vodilnih pozicijah.

Obtožnica obsega 650 na drobno popisanih strani, službeni spisi, ki pojasnjujejo posamezne slučaje, pa so tako obširni, da so zavzeli prostor v par

vagonih, ki morajo stati nepretrgoma na najbližnjem železniškem tiru v okolici sodne palače.

Brata Barmat sta sleparila državo in posameznike pod firmo ogromnega koncerna, ki je bil spretno sestavljen in ni v resnici razpolagal z nikakršno sigurno podlago. Radi nepokrilih kreditov je slednjič moralo priti do poloma. Proces bo trajal predvidoma devet mesecev in bo torej najdaljša obravnava, kar jih do danes pozna zgodovina sodne prakse.

Osebnost Julija Barmata, centralne postave celega procesa, je prav zanimiva. Izšel je v Lodzu, kjer je trpel kot sin siromašnih staršev veliko pomanjkanje. Potem se je izselil na Nizozemsko, postal zaprisežen izvedenec za ruski in poljski jezik ter se povsod do samostojnega trgovca. V Nemčijo je prinesel dokaj visoko denarno vsoto v dolarjih, angleških funtih in holandskih goldinarjih. Zvezo s Prusko drž. banko je dobil preko bivšega ministra Baura.

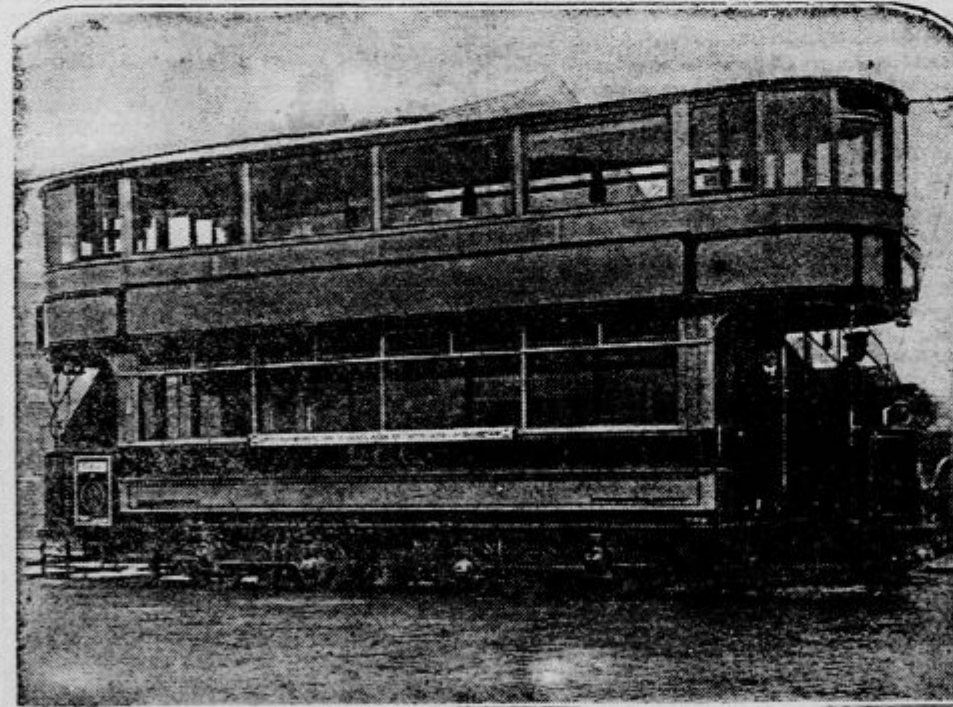
Skrivnostni zaboj z mrličem

Ves Napoli govori te dni o skrivnostnem zaboji z mrličem, ki ga je našel neki mladenič na javni cesti.

V ponedeljek jutraj je šel namreč ta mladenič na delo mimo kraljevske palače Capodimonte, kjer prebivajo sedaj vojvode d'Aosta, ter je na ulici našel pravokoten zaboj v izmeri 50 do 74 cm. Ker je bil zaboj okovan z železjem in ker je ležal kar sredi ceste, se je mladenič začel zanimati zanj. Skušal ga je privzdigniti, pa ni šlo. Opozoril je na zaboj druge pasante, ki so poklicali varnostne organe. Na lice mesta so kmalu prišli ognjegasci, orožniki in slučajno tudi policijski zdravnik. Po dolgem in težkem delu so odprli zaboj. Navzočim se je nudi grozen prizor. Na dnu zaboja je ležalo med slamo in žaganjem sključeno truplo močnega petdesetletnega moža, toda brez vsake vidne poškodbe. Zdravnik je ukazal prepeljati truplo v anatomski inštitut, kjer so ga preiskali. Na mrliču so našli skrivnostni napis »Aragona«, v njegovi revni obleki pa en ključ in 11 solinov. Nesrečnej je bil najbrže zadavljen. Oblasti so urvedle strogo preiskavo, da doženejo mrličevo identiteto in da izsledijo zločinca.

× **Požar v praški citadele udušen.** Velik in strašen ogenj, ki je popolnoma uničil praško citadelo na Višegradu, je sedaj do cela udušen. Kakor poročajo iz Prage, znaša škoda vsled požara 15 milijonov čeških kron.

× **Rešitelj, ki je plačal svoj pogum z lasno smrtjo.** V Szolnoku na Madžarskem se je drsela na mestnem drvašču večja družba. Ker pa je naskrat nastalo južno vreme, se je ledena skorja pod nekim mla-

Tip novega švicarskega tramvaja, ki ima prostora za 78 potnikov.

Dr. Curtius,

kateremu je poverjena sestava nove nemške vlade.

Služabnica v vlogi princese

Afera nemškega pustolovca Harryja Domele, ki se je izdajal za člana hohenzollernske dinastije in je na več način prevaril celo vrsto odličnih osebnosti v Nemčiji, je prinesel na dan podobno zadevo z neko žensko, ki bi je najbrž nihče ne omenjal, če ne bi bila stvar tako interesantna za mentaliteto povojnega Nemca.

V Erfurtu je služila svojčas neka Marta Barth. V službo so jo vzeli visoki aristokrati, kjer se je dekle navzelo manir svojih kruhodajalcev. Ko se je Marta dodobra izpilila ter olikala, je šla po svetu in se je začela izdajati za prusko princeso Margareto, nekakšno bivšega cesarja Viljema. Čez nekaj časa je prišla nazaj v Erfurt in je nastopala kot princesa z velikanskim uspehom. Pri modnih krojačih si je naročila razkošne toalete, katerih seveda ni plačala. Modni saloni pa so imeli toliko spoštovanja pred visokorodno damo, da se je sploh niso upali tirti. Ko se je nabrala kopica takih in podobnih grehov, so začeli agenti stikati po njeni preteklosti in tedaj je prišlo na dan, da je Marta pravzaprav čisto navadna služkinja, katero so razmere zapeljale ter jo izpremenile v pustolovko. Njen konec pa bo seveda pred sodiščem.

Jernej Jereb:

Zaradi gumba

Tega ne pozabim nikoli. Ne samo, da je stvar smešna, tudi poučna utegne biti; lahko nastane satira in nov kazenski prestopok, ali resnična je in resnično nikoli ne morem hraniti v sebi, dam jo vsem ljudem v jezo in zabavo.

Raje v zabavo.

V Trstu so nas izpustili redno po enkrat na dan za eno uro na dvorišče. Na eni strani se je dvigalo poslopje jetnišnice s svojimi volčimi žreli, na drugi strani je zijalo rdeče, nedozidano poslopje v zrak in nam je zaslanjalo polovico neba; zidovi so bili visoki in zavarovali s steklenimi črepinjami; dva stražnika sta pazila na naše početje, vojak s puško je hodil visoko na zidu od enega dela do drugega.

Vse, kar je bilo višje od naše glave, je bilo za nas brezupno. Zbirali smo se zato raje v skupine in smo hodili po debelem, škripajočem pesku. Prosili smo drug drugega za ogork cigarete, zbirali novosti od zunaj, od onih, ki so prihajali s hodnikov sodišča, seznanjali se med seboj, sklepali prijateljstva in tudi sovraštva.

Nekega dne sem zagledal v družbi z nekim mojim znancom mladeniča kakih petindvajsetih let, inteligentnega

po obrazu in z vednim nasmehom okoli ust. Te vrste nasmeš so imeli sleparji, ki so si bili v svesti, da je njih dobiček večji od kazni, politični zločinci, ki so hodili ošabno, nekam aristokratski med ostalimi, in pa ljudje, ki so bili v zaporu za majhen nič. Ta zadnja vrsta ljudi se navadno zelo jezi, ali pa se samo smehljata.

Pri tem človeku sem izluščil prvo in tudi drugo, ostalo je zadnje. Videl sem, da je bil radodaren s cigaretami; po tem sem sodil, da se ni dolgo v zaporu. Ko sem se pridružil, mi je segel v roko in je dejal: »A, vi ste?«

Jaz nisem vedel, kdo sem. Vendar sem pritrldil. Po vsej priliki mu je že znanec povedal, kakšno mesto zavzemam v tej družbi, vrsto zločina, kazni, dobo prebite kazni in koliko mi je še odsedeti. To so bile personalije, za katere so se zločinci zanimali.

Bil sem radoveden na mladeniča. — »Odkod pa ste?« sem ga vprašal. — »Od tam...« je dejal moj znanec, ki je hotel gotovo povedati kaj smešnega v zvezi z imenom svojega domačega kraja. Ker se pa ni domislil ničesar pametnega, je dejal: »Iz Senožec.« — »Ze dolgo pri nas?« — »Tri dni,« je odgovoril mladenič in se ni nehal smehljati.

Po njegovem načinu izgovarjanja, po glasu in po očeh sem spoznal, da imam

pred seboj božjega volka, ki ne pozna ne tatvine, ne pretepa, kvečjemu pesem in nepremišljeno besedo.

»Kaj pa ste strelili?« sem vprašal brezskrbno, smejoč se že naprej. Smejale se je tudi on. Čutil sem se, da mi ni takoj odgovoril. Tudi moj znanec se je smejal. »Grd hudodelec je,« je dejal. »Ne boste verjeli.«

Tedaj me je skoraj minul smeh. Poznal sem te ljudi; spolni prestopki najgorostnejše vrste niso bili redki med njimi — celo taki, da jih ni bilo mogoče ne imenovati, ne verjeti.

Njegov obraz ni kazal tega. Iz skrivnostnega smeha je prišla beseda v moje začudenje: »Zaradi gumba sem med vami...« — »Radi gumba...« radi hlačnega gumba? ... — »Ne ker ga je imel, ampak ker mu ga je manjkalo,« je rekel moj znanec. In da ne bi mislil, da se norčujeta: »Poslušajte, kako je bilo...«

»Povem jaz... Na kratko... V Senožcah so vlomili v neko prodajalno. Skozi okno. Vlomilci so odnesli železno blagajno in so jo pustili razbito v grapi. Na mestu niso pustili ničesar, niti sledove... Razen nekaj odtrganih gumbov, ko so se plazili skozi okna...« Smeh ga je prekinil. »In vi?« ... me je gnala radovednost. — »Jaz... jaz sem bil zvečer od enajstih v gostilni... Ob enajstih sem prišel domov in smo

Samo še danes!

HANNS HAINZ EWERS

HANNS HAINZ EWERS

— Praški študent — Človek brez sence

Prekrasno nad vse uspelo filmsko delo. Velik uspeh pri vseh dosedanjih predstavah. — Silajna igra. — Originalna moderna režija. — Napeto zanimive scene. V glavnih vlogah elite filmskih pravkov.

Conrad Veidt

Werner Krauss, Agnes Eszterhazy, Eliza la Porta, Ferdinand von Alten itd.

Predstave točno ob: 4. pol 6. pol 8. in 9.

Mladini prepovedano! Pri vseh predstavah pomnožen orkester.

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

dim parom udrila. To je videl poročnik Hanzely, ki je hitel na pomoč. In res se mu je posrečilo rešiti mladega moža in njegovo

vo ženo Reševanje pa je bilo tako naporno in ga je tako oslabilo, da ga je zadela kap in je obležal na mestu mrtve.

Vohunstvo boljševiških diplomatov v Pragi

Pred odpravo boljševiške diplomatske delegacije iz Prage?

Praga, 11. januarja

Odkar posluje v Pragi, boljševiška mislija, izsledke organi ČSR skoro redno vsako leto kako skupno boljševiških vohunov, ki v interesu sovjetske Rusije vohunijo ter za drag denar prodajajo vojaške in politične tajnosti boljševiškim »diplomatom«, ki se nahajajo v Pragi pod zaščito diplomatske imunitete. Voditelji vohunstva so običajno boljševiški diplomati ter izvršilni organi in člani češkoslovaške boljševiške stranke. Dogodilo se je tudi že, da so koga izmed agentov dvakrat ali večkrat zalotili pri njegovem vohunskem poslu.

Se nikdar pa se ni posrečilo oblastim, da bi razen navadnih agentov spravili pred sodišče tudi prave kolovodje, t. j. boljševiške diplomate, ker vedno pobegeto s pomočjo diplomatskih potnih listov v inozemstvo, odkoder se psujejo na republiko in odkoder se čez nekaj časa zopet predrzno pojavijo kot diplomatski tajniki itd. v Pragi, kjer zastopajo sovjetsko Rusijo na vseh družabnih in diplomatskih prireditvah. Na drugi strani se agentom iz češkoslovaške boljševiške stranke ne dogodi nikdar kaj hudega, ker nastopajo sodišča napram njim v nasprotju z Nemčijo, kjer obsojajo slične ljudi radi veleizdaje na večletno ječo, zelo liberalno tako, da boljševiški vohuni ostanejo nekažnovani, ali pa dobe le par mesecev zapor, nakar svoje vohunstvo popolnoma mirno lahko nadaljujejo.

Tokrat se boljševiškim spijonom vendarle ni tako dobro godilo. Cel teden od 3. januarja dalje se je vršila pred praškim sodiščem razprava o najnovejši boljševiški vohunski aferi, v kateri so obenem zalotili kar tri ruske diplomate, kako so odkupovali od češkoslovaških komunistov, navadnih vohunov, vojaške dokumente, jim dajali navodila za vohunsko akcijo ter jim plačevali velike vsote denarja. Vodja vohunske tople je bil podfel konzularnega oddelka boljševiške misije v Pragi, Kristo Dinov, ruski Žid, ki so ga agenti imenovali »gospoda z rdečimi očmi«, njegova pomočnika pa sta bila tajnika boljševiške diplomatske misije v Pragi, Jefimov in Gasparskij. Vsot so se seveda pravočasno spravili na varno.

Ti »diplomati« so pridobili nekega češkega invalida boljševiškega naznanja, Simuneka, ki je bil zaposlen v litografiji ministrstva za narodno obrambo kot litograf, da jim je prodajal dokumente, ki so se izdelaivali v vojaški litografiji, ter jim preskr-

bel zveze z drugimi ljudmi, ki so bili zaposleni v uradih. Ukradeno gradivo so skrivali v tajništvu komunistične stranke ter takozvane Delavske pomoči, njihovi pomočniki in posredovalci so bili večinoma sami tajniki komunistične stranke. Za dokumente, ki so si jih preskrbeli iz različnih uradov, so prejeli agenti od boljševiških diplomatov po tisoč, dvatisoč ali več češkoslovaških kron. Boljši pomagači višje vrste so bili seveda še posebej plačani.

Stvar je prišla na dan na ta način, da se je bilvi upravnik lista »Rude Pravo« in trafikant Bartak na podlagi raznih vesti o preganjanju boljševikov v Češkoslovaški ustrašil, da bi mu ne odvzeli dobičkanosne trafike in da je o svojih skrbih potožil svojemu prijatelju, nekemu brivcu. Mož se je vohunstva tudi že naveličal in si je mislil, da hodi vrč pač le toliko časa k vodnjaku, dokler se ne razbije. Brivec se je takoj izkazal pripravljenega pomagati mu ter je izjavil, da pozna nekega izbornega svojega gosta, policijskega uradnika, katerega bo zaprosil za svet in tako je prišel trafikant do miru, za enkrat v preiskovalni zapor. Ker skoro nobeden izmed prijetih vohunov ni mnogo prikrival stvari ter so Dimov in njegovi diplomatski tovariši pobežnili preko meje in krepko posvali iz inozemstva na »vohunsko republiko češkoslovaške birokracije in buržuazije«, so v tekočem procesu prišli na dan večinoma že znane stvari in dogodivščine.

Domače vohune je sodišče tokrat precej ostro prišlo. Kakor je javljeno, je bil obtožen Vodka obsojen na 4. Simunek in Kratunov vsak na 3 leta težke ječe. Dva obtožena sta dobila pa 3 odtodno 2 meseca ječe. Žena glavnega urednika »Rudega Prava« Hedvika Borkova, ki je svojčas igrala znatno vlogo v čl. nar. soc. stranki, je bila oproščena.

Razkritja v procesu o aktivni soudeležbi boljševiških diplomatov pri spijonazi so čl. javnost jako razburila in današnji listi zahtevajo odpravo boljševiške diplomatske in trgovinske misije v Pragi. Uprav senzacionalno pozornost pa je zbudilo, da se je tej zahtevi pridružil tudi glasilo min. predsednika Švehle »Venkov«. Vsekakor je smatrati, da je zadeva vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov med Češkoslovaško in sovjetsko Rusijo zopet za dalj časa odstavljena z dnevnega reda.

Praga, 12. januarja d. »Venkov«, ki je v zvezi z min. predsednikom, zahteva zaradi vohunske afele, naj se iz Češkoslovaške odstrani predstavnik Rusije. Se ostreje zahtevajo njegov odpoklic »Narodni Listy«, ki pravijo, da je sovjetsko poslanstvo v Pragi leglo vohunstva, ki ga je treba odstraniti. Ker je poslaništvo razveljavilo celo vrsto naročil češkoslovaškega blaga in oddale dobavo Nemčiji, ne more zato več koristiti trgovinski politiki Rusije.

Dopisi

ZIERSE NAD LOGATCEM. V zadnjem času tik pred obilnimi volitvami so se posebno razgledali nekateri tukajšnji »českarji«, ki menijo spraviti vse, kar leze in gre, pod svoj »meksikajnarjski« klobuk. Toda naši ljudje jih že predobro poznajo, da so jih sama usta iz praznih obljub, ter so tudi trdno prepričani, da je bolje voliti si poslanca, ki je takorekoč domačin in poleg tega še kmet. Zato smo se tudi zelo razveselili, ko nas je zadnji nedeljo obiskal kandidat SDS g. Valentin Poljanšek iz Zierse, ki nam je povedal pri »pavcu« marsikaj o »evrom« gospodarstvu edino zvečjavne klerikalne stranke, ki je bila našemu narodu le v pogubo. Da, da, resnica bo v oči! In resnice se naši »meksikajnarji« strašno boje, zato so pa tudi v svoji omejenosti jezili vpieli cel teden prej, da bodo na vsak način razbili shod, kar jim pa ni uspelo. S tem so sami poskrbeli za uspešno reklamo, zakar smo jim iz srca hvalčili, ker se je po njihovem trudu zbralo čez šestdeset mož. Stvarnemu govoru g. Poljanška so vsi pritrdjevali in ga odobraval, na žalost njim, ki so jo popihali. — V zadnjem času se nam vsiljuje »Domoljub« brezplačno. Rapija se ne branimo pa tudi pregledujemo ga, ker smo svobodnomiselni, ki mislimo s svojimi možgani. Tudi čitamo vse in prav dobro vemo, koga bomo volili. Pri volitvah bomo prvi skrinjici pokazali figo v drugo pa vrtili kroglico.

RAKEK. V nedeljo, dne 10. t. m. je poskusil g. Mravljec imeti na Rakeku shod Radiceve stranke, ki se je na popolnoma iz-

jalovil. Navzočih so bili le pristaši SDS in SLS. Mravljec je poskusil s kričanjem in zmerjanjem in celo z dobrikanjem klerikalcev, pa mu vse skupaj ni pomagalo, naker je osramočen uhitil Sicer pa je najnovejši »kmetec« in »videti« Radiceve stranke. g. Matija Gabrenja še vedno prepričan, da bo zasedel županski stolček. Obilinske volitve 6. februarja mu bodo pa pokazale, kako je v občini priljubljen in da tudi z njegovo najnovejšo stranko ni nič.

ŽUŽEMBERK. Kraj. odbor SDS vabi vse svoje člane in strankine prijatelje na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 16. t. m. ob 2. popoldne na kegljišču z ostilne Pehani.

LITJA. Podružnica CMD Litja-Smartno priredi dne 16. januarja ob 20. »Svetčev večer«. Na sporedu je govor, deklamacije in igra »Županova Mlička«. Upamo, da se oddolži vsak zaveden narodnjak spominu velikega narodnega delavca in pride ta večer v Sokolski dom.

MIRNA PEČ. V nedeljo, dne 9. t. m. je priredila tukajšnja šola prvi obširnejši mladinski prireditve z večjim programom. Lepo je bilo videti naše malčke, kako so nastopali v igri »Dvakrat Lenčka« in v priredbi »Razni rokodelci« z Ribičanom na čelu. Tudi pevske točke so lepo izpadle. Pozna se, da je šola razširjena. Zavel je v Mirni peči nov duh. Saj tega treba. Kljub temu, da je bila udeležba dobra in je prireditev izvrstno izpadla, za kar gre v prvi vrsti čast gđ. Vrabčevi, je prišlo med prireditvijo do nemirov. Par pilanjskih elementov je hotelo pokazati v dvorani svojo podivjanost. Zato treba, da se šolsko mladino privede do znanja za izobrazbo in društveno delo. Čisti dobriček igre je na-

menjen za nabavo šolskih potrebščin revnim učencem.

DOVJE. Večdnevni dopust me je zvalil v divno Gorenjsko, da se tamkaj okrepim za nadaljnje delo. Nahrbtnik na ramo in hajdi. Prispel sem na postalo Dovje-Mojstrana, na moje presenečenje pa je imel vlak pol ure zamude. Kaj sedaj? Nazaj v Mojstrano je predelež; hotel sem se odpočiti in ogreti v kavi gostilni, a pri postaji ni nobene. Kot navdušen turist sem tudi že od svojih tovarišev ponovno slišal pritožbe, da ni pri postaji nobenega okrepčevališča. Kaj, ko bi se kdo odločno zainteresiral za to stvar. Ustregel bi ne samo domačinom, temveč še prav posebno turistom.

BOŠTANJ OB SAVI. Dramatični odsek Sokola je začel zopet pridno delovati. Upam, da bomo kmalu priliko večkrat gledati kakšno lepo igrano. Na praznik 6. t. m. se je vprizorila veseloligra »Starl grehli«, ki je izpadla povsem povoljno. Vse vloge so bile dobro nastudirane in je za tamkajšnje razmere obila publika prišla na svoj račun. — V nedeljo 9. t. m. pa se je ista igra ponovila na odru Sokola v Sevnici. Predstava, ki je tudi tukaj izpadla povsem zadovoljivo, pa ni zaslužila tako malega obiska. Upam, da nas v kratkem zopet razveselite s slično prireditvijo. — V nedeljo, 16. t. m. se vrši redni občni zbor Sokola. Članstvo naj se zaveda važnosti obč. zbora ter naj se ga sigurno in v polnem številu udeleži.

SLOV. GORICE. Naše klerikalne gospode ne razumemo. Po svojih časopisih zopet pišejo, da bo 23. januarja SDS pokopana, darsi so jo hoteli pokopati od sedaj že pri vseh volitvah od prejšnjega naprej in so jo

pokopavali tudi pred volitvami v trgovsko zbornico. Zakaj neki se SLS bojuje z mrljem? Zakaj dan za dnem meče slon SLS kopa na mušico SDS? Ali ni to pravo pravcato donkišotstvo? Vpijete, da je SDS stranka doktorjev, frakarjev, bankirjev, kortarjev itd. Toda en pogled na kandidatke liste SDS in na one drugih strank, zlasti SLS, nam pokaže vso lažljivost klerikalnega časopisa. Kandidati SDS so v celni oblasti skoro izključno kmetje, obrtniki in delavci, SLS pa ima samo v srezu Maribor levi breg kar tri doktorje na svoji listi. To dokazuje, da so pošteni kmetje in vsi oni, ki mislijo s svojo glavo, začeli zapuščati vrste SLS, ali pa imajo v SLS glavno besedo samo dohtarji, račun pa plačuje ljudstvo. — Napredni volilci.

LEHEN NA POHORJU. Pri nas nanovo ustanovljeno izobraževalno društvo prav dobro napreduje. Kupili smo si nov oder, katerega prej žalibog nismo mogli napraviti. Upamo, da bo to naše društvo velike koristi za naše občane, zlasti pa za mladino. — Naš čestni odbor prosimo, naj se nekoliko pobriga za ceste, katere so v precej slabem stanju.

SV. DUH NA OSTREM VRHU. Pri nas bomo 16. t. m. obhajali božičnico v prid revnim šolarjem. Nabralo se je že precej darov za našo obmejno doto, zlasti od Planinskega društva. Prosim, pa tudi še tem potom vse Slovence daleč naokoli, naj se spomnijo naš mejšev ob avstrijski meji s kakimi, četudi malimi darili.

SV. JERNEJ PRI LOČAH. Tudi pri nas smo pred prilično dvema mesecema ustanovili novo krajevno organizacijo SDS, v kateri imamo do sedaj organiziranih 18 kmečkih moži in mladincev. Organizaciji nač-

luje sodar in posestnik Martin Korošec, tajnik je kmečki sin Jernej Cvrabec. Seveda nas naš g. župnik napada in udarja zlasti po »Domoviju« in »Jutru«. Vendar nam to nič ne škoduje, njemu pa ne korist, ter upamo, da se mu bo kmalu vroča kri pomirila in da bo pustil naše dobro misleče ljudi s svojimi napadi v miru.

SV. MIKLAVJ PRI SLOVENJGRADCU. Koncem decembra je umrl tukaj odlični pristav SDS Martin Pol. Njegovi žalujoci rodbini in cel okolici izrekamo ob smrti značajnega moža iskreno sožalje.

SV. JEDERT NAD LAŠKEM. Na novega leta dan (pač za voščilo) je bruhal ogenj s prižnice proti naprednemu časopisu. Gosp. župniku svetujemo, naj ne oskrumja božji hram s poštolico.

KURETNO NAD LAŠKIM. V nedeljo, dne 16. t. m. ob 2. popoldne bo občni zbor Javne ljudske knjižnice v prostorih g. Zelenika v Kuretnem z običajnim dnevnim redom. Za člane in članice udeležba obvezna. Odbor.

IZ LJUTOMERA. Pred kratkim se je mudil tukaj nar. poslanec dr. Pivko, ki je poročal o splošnem političnem položaju. Preteklo nedeljo je na sestanku pristavek SDS obilnosti tajnik Spindler poročal o pravih za obilne volitve. Ustanovila se je krajevna organizacija SDS na Stari cesti. V kratkem sledi ustanovitev kraj. organizacije v Berkovcih. Klerikalni disidentji z g. Lipovcem na čelu bodo odvzeli oficijelne klerikalne listi, zlasti med delavci, precej glasov. Glavni boj se bo vršil med klerikalci in SDS, ki upa z ozirom na posrečeno kandidaturu nosilca liste župana dr. Stojana na lep uspeh.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Priraditve

Kolo jugosl. sester v Ljubljani

bo imelo tedno odborovo sejo v soboto, dne 13. jan. ob 15. 515

Redni občni zbor društva državnih pisarn. uradnikov

bo vrši dne 16. jan. 1927 ob 15.9. pri dopoldne v re-
stavrariji Mikšič — poleg
glavnega akolodstva v Ljub-
ljani. 567

Obrit

Dvokolesa

opravlja najbolje uslužbe
in najceneje Florjanc
Brenka ulica 8. 515/1

Galoše, popravila

opravlja najbolje uslužbe
in najceneje Florjanc
Brenka ulica 8. 515/1

Galoše

Vam v potrebi popravil ta-
ko Lovro Breznjak. Vt-
dovanska cesta 2. 516

Službe

Drugo sobarico

ki zna popravljati liknit,
prati in ki bi pomagala to-
liki za vrta, vedno nemškega
jezik. Sprejme Marija
Zveščenka v Zagorju
Hrastova ulica 300. Dni
polno par devila in doma-
čino. 421

Učence za tambura-

šenje
ki pravi dobri sopranom
tako tako nastopijo. Po-
stojbe s silko na kapelnika
Mato Gobjak, hotel Gudurid,
Krajevno. 777

Brivskega vajenca

ki sprejme L. Srdar v
Kamniku. 749

Praktikantinja

vešč dvojezika (amerikan.)
bilicovodstva, strojeplasti
in slov. strojeplasti in slov.
strojeplasti sprejme
Ponudbe s silko, katero
vrem. je na voljo na oči-
delni »Jutra« pod št. 410
Praktikantinja 1920. 740

Pridnih delavcev

vsake vrste, sprejme vsi
delo trdnosti in tako v
delu in stalno službo. Vt-
dovanska cesta 2. 516

Kontoristko

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Kuharica

ki sprejme vsi delo in po-
stojbo s silko, katero
vrem. je na voljo na oči-
delni »Jutra« pod št. 410
Praktikantinja 1920. 740

Učence

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Prodajalica

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Lesni strokovnjak

vešč vseh gospodarskih poslov
in slov. strojeplasti in slov.
strojeplasti sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Korespondenta

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Izvirno pletilo

sprejme kot družbeno,
ali pa plačano od komada.
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Brezkonkurenčno

podjetje sprejme agline
gospode in dame
za obisk strank, proti plači
in proviziji. Ponudbe na
oglas. »Jutra« pod št. 410.
»Dobra mod« 4. 504

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Sofer

dobro vsake, smolen vseh
popravil, trdnosti in slov.
strojeplasti sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Trg. pomočnik

vešč dvojezika, po močnej-
ši trdi kmetičino, sprejme
Ponudbe na oglas. »Jutra«
pod št. 410. 531

Polenovko

namočeno, dobite vsaki pe-
tel pri 1. Barzolini, delava-
nja, trgovina in sarko-
valina. Stritar-Lingerjeva
ulica. 61

Bukovih drv

metre dolgi, 15 % okrog-
lo, napravljeni meseci oči-
telni, zelo poceni prodam
8-9 vagonov. Naslov pove
oglas. »Jutra« 738

Železen štedilnik

bela nastore itd. prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 615

Zimsko suknjo

novi, za veliko moško oče-
bo, pod omo prodam. —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 622

Harmoniko

štrivratno, dobro obranjeno
poceni prodam. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 638

Šivalni stroj

»Singer«, dobro obranjen,
napredaj v Ljubljani, Kolo-
dovrska ulica št. 55. 640

Radio aparat

poceni, kompletan, ugodi-
no napredaj. Naslov pove
oglas. »Jutra« 635

Lovsko puško

trocevno, 16/8 mm. avtom-
atski vstreljavec, magacin za
kroglice v kopitu, delo Pe-
terlinga, ki izvrstno stre-
lja, prodam radi osumitve
lova za 1700 Din. Ponudbe
na oglas. »Jutra« pod št. 841

Otroško posteljo

proda po nizki ceni 3
Kurent, Ristavceva cesta
št. 15/III. 843

Kompletno spalnico

prodam za 2000 Din. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«. 738

Lepo sobo

prazno ali opremljeno, s
elektr. in vodovodnim omre-
žjem

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

XXII.

Favstino srce

»Kateri zakon prepoveduje ženski, da bi sedela na Petrovem prestolu?« je povzela Favsta, kakor bi govorila sama s seboj. »Ali nimamo svetnic, kakor imamo svetnike?... Meniški rokopisi pričajo, da je nekdanji papeževala Giovanna. Po tem takem smem vladati tudi jaz!... Ženski spol ni ovira velikim zamislom, to dokazuje Giovanna, ki je deloma preosnovala bogočastje. Naš spol tudi ne izključuje velikih dejanj; dokaz je Devica Orléanska, ki je rešila francosko kraljestvo. Ali naj nobena več ne krene po poti, ki sta jo prehodili ti dve?...«

Klavdina je željno poslušala te neobičajne besede, čuteč, da ji ne pristoji ne grajati ne prirejevati. Favsta pa je nadaljevala:

»Tri in dvajset jih je, ki so se naveličali Sikstovega jarma in so sklenili, da zgradijo Cerkev proti njegovi Cerkvi, prestol proti njegovemu prestolu... Tri leta so minila od tistih dob... V katakombah so se mi poklonili; prvi je pokleknil pred menoj Farnese, ki me zdaj prvi zapušča!...«

»Kaj, gospa?... Kardinal Farneski!...«

»Lotila sem se dela,« je rekla Favsta, ne da bi odgovorila. »V tej kratki dobi sem preobrnila Italijo, kjer so malone vsi škofje pripravljeni, da me priznajo. Pobunila sem Francijo; kralj, ki je na prva odkritja kardinala Farneskega skomignil z rameni, je moral pobegniti. Spodila sem ga in sem mu izbrala drugega za naslednika...«

Favsta je mrko premolknila.

»Dogodki se razvijajo čisto po vaših načrtih,« je plašno rekla Klavdina.

»Tako točno, da bi trepetala pred zavistjo usode, če bi se umela

bat! So pa druge stvari, ki me zaustavljajo, ovire, ki me uklepajo v onemoglost... Moji kardinali se plašijo odločilnega dejanja. Farnese, moja glavna opora, me je zatajil!...«

»Toda Guise! Guise!...«

»Guise se je spravil z vojvodinjo, svojo ženo!... Imela sem jo v rokah in sem jo izpustila, računaje, da se bo drznila še enkrat stopiti pred njegove oči in da bo tedaj... In res se je vrnila v Guiski dvorec. Stopila je pred soproga in ji je odpustil!...«

Opatica je komaj utajila nasmeh.

»Guise,« je povzela Favsta, »Guise, ki ga imajo za tak zgled odločnosti, je samo v bitki resnično velik. Na dvoru je najelegantnejši plemič; satenasta pentlja na ročniku njegovega meča in način, kako ume nositi svoj rdeči baršunasti plašč, sta brezprimerna; veličanstvenost mu je prirojena... Da, na ceremonijah bo imeniten kralj in v boju neustrašen poveljnik...«

Te besede je govorila s priprtimi očmi, kakor bi v duhu primerjala vojvodo z nekom drugim... Čez časak je nadaljevala:

»Kadar pa odloži šlem in oklep, pridvorni meč in baršunasto ogrinjalo — kaj še ostane od njega? Lep kip, ki ni zmožen ne visoke misli ne odločnega ukrepa več... Odpustil je vojvodinji... a ne govoriva o tem! Crillonu je dal, da je odšel s svojimi tri tisoč možmi, in je s tem omogočil kralju vojevanje zoper našo stvar... Govoril je s Katarino de Medicis in njena prva beseda je zadostila, da se je podrla vsa stavba načrtov, ki sem jih po malem zgradila v njegovih šibkih možganih!... Sredi najhujše stiske za denar sem mu dala priliko, da se polasti zaklada, dovoli ogromnega, da bi lahko z njim osvojil kraljestvo; obveščena po svojih zaupnikih, sem mu točno naznačila kraj in čas. Celo vojsko je postavil na noge, da je zavzel malin Sv. Roka; in ko ga je dobil v svojo oblast, ni bilo o zakladu ne duha ne sluha...«

Njene prsi so se burno dvigale. Tiho, tako tiho, da je niti Klavdina ni čula, je zamrmrala:

»Oh, zakaj nima vojvoda Guiski Pardaillanove duše?... S takim orodjem bi se upala prevrniti svet...«

Skrivnost, ki je bila zaklenjena v njenem srcu, jo je dušila.

»Pravi junak,« je nadaljevala z drhtečim glasom, »pravi vitez

za nadčloveške prigode ni Guise v svojem bleščečem oklepu in satenastem telovniku... A videle sem pravega viteza in junaka; videle sem njega, ki bi se lahko povzpela na prestol, če bi le hotel... Joj, kaj bi dala, da ga bolje spoznam in da doumem vso njegovo misel!...«

Favsta je zdajci obmolnila. Toda Klavdina je videla in slišala vse... Klavdina je uganila!

»Brezumnost!« je zamrmrala Favsta. »Jaz nimam srca. Nočem ga imeti!...«

»Zakaj ne, vladarica?« je vztrepotala Klavdina. »Vsemogočna kraljica ste; zakaj ne bi bili tudi žena?...«

»Zato,« je odvrnila Favsta s svojo običajno veličanstveno hladnokrvnostjo, »zato, ker hočem ostati devica, ne poznajoča slabosti ženskega srca. Ni ga pod solncem tistega, ki bi smel biti moj gospod!...«

»Oh, gospa,« je vzdihnila opatica, »jarem ljubezni je vendar tako sladak!...«

»Jarem ljubezni!« se je zdrznila Favsta. »Ljubezni...«

Sklonila je glavo in vroča solza ji je obvisela na vejavah; a že čez trenutek je dvignila oči in njen obraz je bil veder kakor zmerom.

»Tako je tedaj,« je nadaljevala preprosto, kakor da je mahoma pozabila vse, kar je bilo dotlej rečenega. »Oglejmo si zdaj Saizumo... ker pravite, da ste nekaj opazili...«

Prednica je plosnila z rokami. Vrata so se odprla in ena izmed sestrâ je stopila v sobo.

»Privedite ciganko,« je ukazala Klavdina de Beauvilliers.

XXIII.

Prikazen

Moister Claude je bil ostavil kneza Farneskega v paviljonu in je krenil preko zelenjavnika. Nekaj stark v umazanih, malone razcapanih oblekah je delalo na gredah. Te ženske z velimi, zagrenelimi lici so bile redovnice benediktinke. Videle so Clauda, ko je šel mimo njih; toda nobena ga ni ustavila, čeprav je bilo moškimi prepovedano stopiti na samostansko ozemlje.

Proti reumi, boleznim v sklepih in mišicah, utrujenosti, splošni telesni slabosti, želodčnim bolečinam, vzemite na sladkorja, v vodi za pitje, ali pa pri mešanju kopelji nekaj kapljic

BRAZAY

francosko žganje z mentolom

Dobite ga v vseh lekarnah, orogerijah in večjih prodajalnah.

Generalno zastopstvo in depot za SHS pa ima

„Destilat“ d. d. v. Zemunu

Vzamem v na,em ali kupim tovarniški objekt

blizu Ljubljane v najmanjši velikosti 300 m².

Želim poleg tudi stanovanje. —

Netančne ponudbe pod 27/33 na oglasni oddelek „Jutra“. 1337

Pekarno v Zagrebu

v središču mesta s 2 pečmi, dobro uvedeno, z dobriimi od-malci, z lepim lokalom, inventarom, tele onom t. l. d. ter z lepim in ugodnim stanovanjem sestojetim z 2 sob in vsemi pritliklinami

prodam

zelo poveljno, ali pa oddam eventualno v podzakup s kavicjo.

Ponudbe pismene in ustmene poslati na naslov: Pekarna Ormu, Zagreb, Pe rtojska ulica 61 13 1

CIRCUS BEELY

Največji evropski cirkus na potovanju po Jugoslaviji se ustavi prvič v Ljubljani, kjer priredi svoje senzacionalne predstave. Gostovanje se omeji

samo na 3 dni!

C i našega bogatega sporeda si dovoljujemo opozoriti cenjeno občinstvo na kolosalno dresur levov in tigrov, na originalno dresuro prekrasnih konj ter na senzacionalne vratolomne produkcije ... visokem t. apcu. Za smeh in zabavo skrbijo izvrstni Avgusti z velikim sremstvom norčavih klovnov, in še ostale senzacionalne točke kot Alan Kean iz Severne Amerike in Harry Jackson iz Južne Amerike.

Dan prhoda objavimo v dnevnih časopisih in na posebnih lepakih. 45-11

Ravnateljstvo.

Sreča matere!

Srečna mati, ki ji otroček lepo napreduje. Srečen in zdrav otrok, kateri ima neprecenljivo priložnost, da ga mati s svojim mlekom odhrani.

Na prsih odhranjen otrok je najbolje odhranjen. Potrebno je, da mati pred in po porodu pije „OVOMALTINE“.

Zdravniki, dojenke in matere potrjujejo, da

OVOMALTINE

pripomorejo k obilnemu dajanju mleka in to zato ker imajo „Ovomaltine“ koncentrirano hrano v lahko prebavljivi obliki. Pijte sestavine zrelega ječmenovega slada, neobranega mleka in svežih jajc.

Ena skodelica OVOMALTINE s svojo hranljivostjo je vredna kakor 12 skodelic juhe, 7 skodelic karkava ali 3 jajc ter pri tem še veliko lažje za prebavo.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18.50 Din. 250 gr 36.25 Din.
500 gr 63.25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na list. od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dijetetnih preparatov ZAGREB, Jurjevska ul. 37.

Prodaja posestva.

V stečajnem postopanju Vinka Avguščina v Celju se prodajo iz proste roke nepremičnine vl. št. 45 k. o. Košnica in 120 k. o. Lisce ter solastninska pravica do 1/10 vl. št. 81 k. o. Košnica, to je posestvo v Polulah pri Celju, obstoječe iz hiše štev. 4 z gospodarskimi poslopji in zemljiškimi parcelami v celotni površini 12 ha, 89 a in 95 m². Posestvo je oddaljeno približno 15 minut pešhoje od Celja.

Interesenti se naj zgledajo

1329

dne 25. januarja 1927 ob 9. uri dopoldne

v pisarni stečajnega upravitelja dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju, ker se bo ta dan sklenila prodaja.

2. izdaja 1926. 1. izdaja 1925.

Angelin

Hidar

Spis: Van Lali,

Cena vezani knjigi Din. 20, po pošti Din. 1.50 več

izdala

Tiskovna zadruga

v Ljubljani.

.....

Pogubo

vsaki družini

prinašajo izredno veliko

korist. Kako se jih ubra-

niti zvesti z knjigo

Dr. Josip Tičar

Bo nalezljivim

bolezni

Cena s poštnino vpre-

Din 19.50

»arocila na ku-

parno tiskovne

»arocila na ku-

»arocila na ku-

„Underwood“

pisalni stroj ima svežnovit slo-

ves, nad 2,000.000 strojev v

prometu, nedosegljiv v upe-

žn st. in vse tega nanejeji

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,

Seienburgova ulica št. 6/1. 49 i

Telefon št. 60.

F. Wertheim & Comp.

tvornica blagajnic in dvigal

WIEN, IV/2, Mommsengasse Nr. 6.

Dobavlja:

Blagajnice: jeklene oklopne blagajnice, blagajnice za vzdiranje, varnostne ključalnice, domače branilnice.

Dvigala: za osebe, bremena, jedila in akte, dvigala paternostre, dvigala za bolnike, pregledovanje in popravila dvigal.

Za dvigala:

Generalno zastopstvo za Slovenijo in Hrvatsko.

Direktor Ing. R. Roesser, Ljubljana, Gledališka 4/III.

Stalna poslovalnica za montiranje in vdranje:

Višji monter Vilim Trager, Zagreb, Gunduličeva 23.

Generalno zastopstvo za Bosno:

„Montania“ tehničko-komercialno poduzeće,

SARAJEVO Kralja Petra ul. 9.

Naš dobri soprog, oziroma oče i t. d., gospod

Janko Košan

gim. prof. v pok., odlikovan z redom sv. Save IV. razr.

je danes zaključil svoje poštívnovalno in trudopolno življenje v 70. letu svoj dube

Pogreb se bo vršil dne 14. januarja 1927 ob pol 15 iz hiše: žalosti Maistova ulica št. 1, na mestno pokopališče v Pobrežju

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 15. t. m. ob pol 9. uri v žu. ni cerkvi sv. Marije v Mariboru.

Maribor, dne 12. januarja 1927.

Ana Košan, soproga; dr. Janko Košan, Leon Košan in Anica Košan, otroci; M. Margareta Košan roj. Scerpa, Filomena Košan roj. Antonescu, sinuhe; Odorel in Irnel, vnukinja ter roditelji Kartin, Voušek in Pauer.